

Kristīne Lauriņa,
Strasbūras Latviešu svētdienas skolas skolotāja
Francijā

MANS PAŠPORTRETS LATVISKI: KAS ES ESMU ŠAJĀ PASAULĒ

SATURS

levads.....	3
1. <i>tēma</i> . Es esmu.....	4
2. <i>tēma</i> . Svētki, gadalaiki un laikapstākļi.....	9
3. <i>tēma</i> . Es lasu.....	11
4. <i>tēma</i> . Es dzīvoju... ..	14
5. <i>tēma</i> . Es māku.....	17
6. <i>tēma</i> . Man patīk.....	20
7. <i>tēma</i> . Krāsas.....	22
8. <i>tēma</i> . Es un daba	25
8.1. Mans koks	31
8.2. Mans mīļākais dzīvnieks	34
9. <i>tēma</i> . Man garšo.....	39
10. <i>tēma</i> . Manas valodas	43
11. <i>tēma</i> . Ikdienas priekšmeti.....	46
12. <i>tēma</i> . Man mugurā ir.....	50
13. <i>tēma</i> . Prieki un bēdas.....	53
14. <i>tēma</i> . Es gribētu būt... ..	58
15. <i>tēma</i> . Pasaku pasaule	61
16. <i>tēma</i> . Latvija.....	64

IEVADS

Pašportreta izveidošana ir gada mācību plāns nedēļas nogales skolām, kurās ir dažāda vecuma bērni ar dažādu valodas prasmes līmeni. Nodarbību secība nav stingri noteikta, to var pielāgot katras skolas specifikai, nodarbību biežumam un garumam. Ir tēmas, kam jāatvēr vairākas nodarbības, kā arī ir vairākas tēmas, ko iespējams apgūt vienas nodarbības laikā.

Dažām tēmām, piemēram, „Latvija”, „Daba”, „Grāmata”, var atvēlēt vairākas nodarbības, veselu dienu vai pat vairāk laika atkarībā no iespējām un skolotāja redzējuma. Jebkurā gadījumā darba ritms jāpielāgo bērnu vecumam un grupas lielumam. Savukārt tādas tēmas kā „Par ko man nāk smieklī” un „Kas man sagādā skumjas”, „Es māku” un „Man patīk” ir paredzēts aplūkot vienā nodarbībā.

Skolotājiem jau gada sākumā savstarpēji būtu jāvienojas, kuras tēmas viņu bērniem ir vispiemērotākās un nozīmīgākās. Lielākā daļa nodarbību paredzētas kā atsevišķi un tajā pašā laikā savstarpēji saistīti projekti atkarībā no bērnu vecuma, nodarbību biežuma un garuma.

Katru nodarbību sāk ar kādu kultūras mantojuma daļu – folkloru, rotaļu, dzejoli, dziesmu –, izmantojot sev pieejamos resursus. Vēlams jau nodarbības sākumā ielānot izkustēšanos, tāpēc rotaļas ir ideāls nodarbības ievads.

Nodarbības ir jāpielāgo bērnu vecumposmam, valodas prasmei, mītnes zemes specifikai, ievērojot nodarbību regularitāti.

Programma izveidota tā, lai arī, neesot klāt, bērns varētu turpināt veidot savu pašportretu. Tas nozīmē, ka šos vadmotīvus un darba lapas var izmantot vienlīdz labi nedēļas nogales skolās, kā arī individuāli, strādājot ģimenē.

Katram bērnam ir sava A4 formāta mape, kas katrā nodarbībā tiek papildināta ar vienu vai vairākām darba lapām. Mape varētu būt ar ieliekamām vai jau iestiprinātām kabatiņām. Kabatiņai vajadzētu būt arī uz vāka, kurā ievietot savas „grāmatas” vāka noformējumu.

Šajā materiālā skolotājam tiek piedāvāti metodiskie ieteikumi ar idejām, kā arī pielikumi, kur atrodamas katrai tēmai ieteicamās aktivitātes. Tie ir pielāgojami dažādiem vecumposmiem un valodas līmeņiem, jo nesniedz konkrētu nodarbību plānu. Pielikumos ir arī nodarbībai nepieciešamo un iepriekš sagatavojamo materiālu saraksts, tādēļ katras nodarbības beigās ieteicams kopā ar bērniem un vecākiem sagatavoties nākamajai nodarbībai: skolotājs paziņo tēmu, uzklausu ierosinājumus, iespējamus risinājumus un sadala nākamajai nodarbībai nepieciešamos līdzņemamos resursus. Būtu labi, ja arī bērni un vecāki dalītos ar idejām par tēmai piemērotām pasakām, dziesmām utt. Šāda pieeja mobilizē un rada bērnos papildu interesi, jo no viņiem tiek gaidīta aktīva iesaistīšanās.

Atkarībā no vecuma grupas darbs notiek individuāli, pāros vai lielākā grupā. Dažāda vecumposma grupām paredzētas dažādas aktivitātes un darba lapas, kas atvieglo darbu vairāklīmeņu grupās. Piemēram, 3–6 gadus veciem bērniem, kas vēl nelasa un neraksta, paredzētas darba lapas, kurās ir attēli ar apgūstamajiem vārdiem.

1. tēma. ES ESMU

Šī ir pirmā mācību gada nodarbība, kurā skolotājs noskaidro bērnu latviešu valodas prasmes līmeni. Šī arī ir iepazīšanās nodarbība, kuras laikā tiek izveidots viens liels plakāts ar visu bērnu, arī skolotāja fotogrāfijām un gada kalendāru. Zem katras fotogrāfijas ir vārds un dzimšanas dienas datums. Plakātu veido pēc skolotāja ieskatiem. Tas var būt kā liels koks, kā puķu plava vai vienkārši balonu saišķis.

Šajā nodarbībā tiek veidota arī bērna pirmā pašportreta grāmatas lapa.

Plānojot aktivitātes, tās jāpielāgo bērnu skaitam grupā un attiecīgajam vecumposmam.

Vecumposms:	3–6 gadi.
Nodarbības mērķi:	Iepazīstināt ar sevi un iepazīties ar pārējiem grupas biedriem. Mazināt nedrošību.
Resursi:	Bērnu fotogrāfijas, krāsainie zīmuli, A3 formāta papīra lapa plakāta izveidei, darba lapas.

Ieteikumi nodarbības vadīšanai

Skolotājs iepazīstina ar sevi un iepazīstas ar visiem grupas bērniem. Tiek izmantotas frāzes:

- ✓ Mani sauc ...
- ✓ Man ir ... gadi.
- ✓ Kā tevi sauc?
- ✓ Cik tev ir gadu?

Izspēlē kādu iepazīšanās spēli. Vēlams izvēlēties tādu spēli, kurā var piedalīties arī tie bērni, kas latviski nerunā vai arī ir pārāk kautrīgi. Var izmantot arī burtu spēli, kurā bērniem jāatpazīst sava vārda pirmais burtiņš.

Piemērs

- ✓ Skolotājs rāda attēlus ar alfabēta burtiem. Tie bērni, kas burtu pazīst, to nosauc. Tiklīdz bērns sadzird sava vārda pirmo burtiņu, viņš nostājas rindā.
- ✓ Telpā var izkārtot alfabēta kartītes un lūgt, lai bērni atrod sava vārda pirmo burtu.

Atkarībā no bērna vecuma un zīmētprasmes uz darba lapas „ES ESMU” bērns vai nu uzlīmē savu fotogrāfiju, vai arī uzzīmē sevi un apakšā uzraksta savu vārdu, vecumu un dzimšanas datumu. Skolotājs var rādīt piemēru, ja vairāki bērni nesaprot, *kas un kā jādara*.

Nodarbības noslēgumā tiek veidots plakāts ar visu bērnu fotogrāfijām, viņu vārdiem un dzimšanas dienu kalendāru, atstājot vietu visiem turpmākajiem jaunpienācējiem. Kalendārā var atzīmēt arī skolā plānotās nodarbību dienas.

Vecumposms:	7–10 gadi.
Nodarbības mērķi:	Iepazīties, iepazīstināt ar sevi un attēlot sevi vizuāli.
Resursi:	Bērnu fotogrāfijas, krāsainie zīmuli, A3 formāta papīra lapa plakāta izveidei.

Ieteikumi nodarbības vadīšanai

Skolotājs iepazīstina ar sevi un iepazīstas ar visiem grupas bērniem. Tiek izmantotas frāzes:

- ✓ Mani sauc ...
- ✓ Man ir ... gadi.
- ✓ Kā tevi sauc?
- ✓ Cik tev ir gadu?

Izspēlē kādu iepazīšanās spēli. Vēlams izvēlēties tādu spēli, kurā var piedalīties arī tie bērni, kas latviski nerunā vai arī ir pārāk kautrīgi.

Visi kopā darba lapā „ES ESMU” izlasa īpašību uzskaitījumu. Ir skaidri jāizprot katra īpašība un jācenšas pašam sevi novērtēt, bet, ja tas ir par grūtu, šo darbu var atstāt uz kādu vēlāku nodarbību. Atkarībā no lasītprasmes grupā – var lasīt visi pēc kārtas.

Darba lapā „ES ESMU” bērns uzzīmē sevi un zem zīmējuma uzraksta savu vārdu, vecumu un dzimšanas datumu. Skolotājs var rādīt piemēru, ja vairāki bērni nesaprot, *kas un kā* jādara.

Nodarbības noslēgumā tiek veidots plakāts ar visu bērnu fotogrāfijām, viņu vārdiem un dzimšanas dienu kalendāru, atstājot vietu visiem turpmākajiem jaunpienācējiem. Kalendārā var atzīmēt arī skolā plānotās nodarbību dienas. Skolotājam šajā nodarbībā īpaša uzmanība jāpievērš bērnu latviešu valodas prasmes līmenim!

Vecumposms:	11–14 gadi.
Nodarbības mērķi:	Iepazīties un attēlot sevi radoši, veidojot kolāžu.
Resursi:	Žurnāli, papīrs, līme, šķēres.

Ieteikumi nodarbības vadīšanai

Skolotājs iepazīstina ar sevi un iepazīstas ar visiem grupas bērniem. Sarunā izmanto frāzes:

- ✓ Mani sauc ...
- ✓ Man ir ... gadi.
- ✓ Es esmu ... (nosauc trīs īpašības).
- ✓ Kā tevi sauc?
- ✓ Cik tev ir gadu?

Pēc iepazīšanās visi kopā izspēlē kādu iepazīšanās spēli, kurā var piedalīties arī tie bērni, kas latviski nerunā vai ir pārāk kautrīgi.

Visi kopā lasa darba lapā „ES ESMU” minētās īpašības.

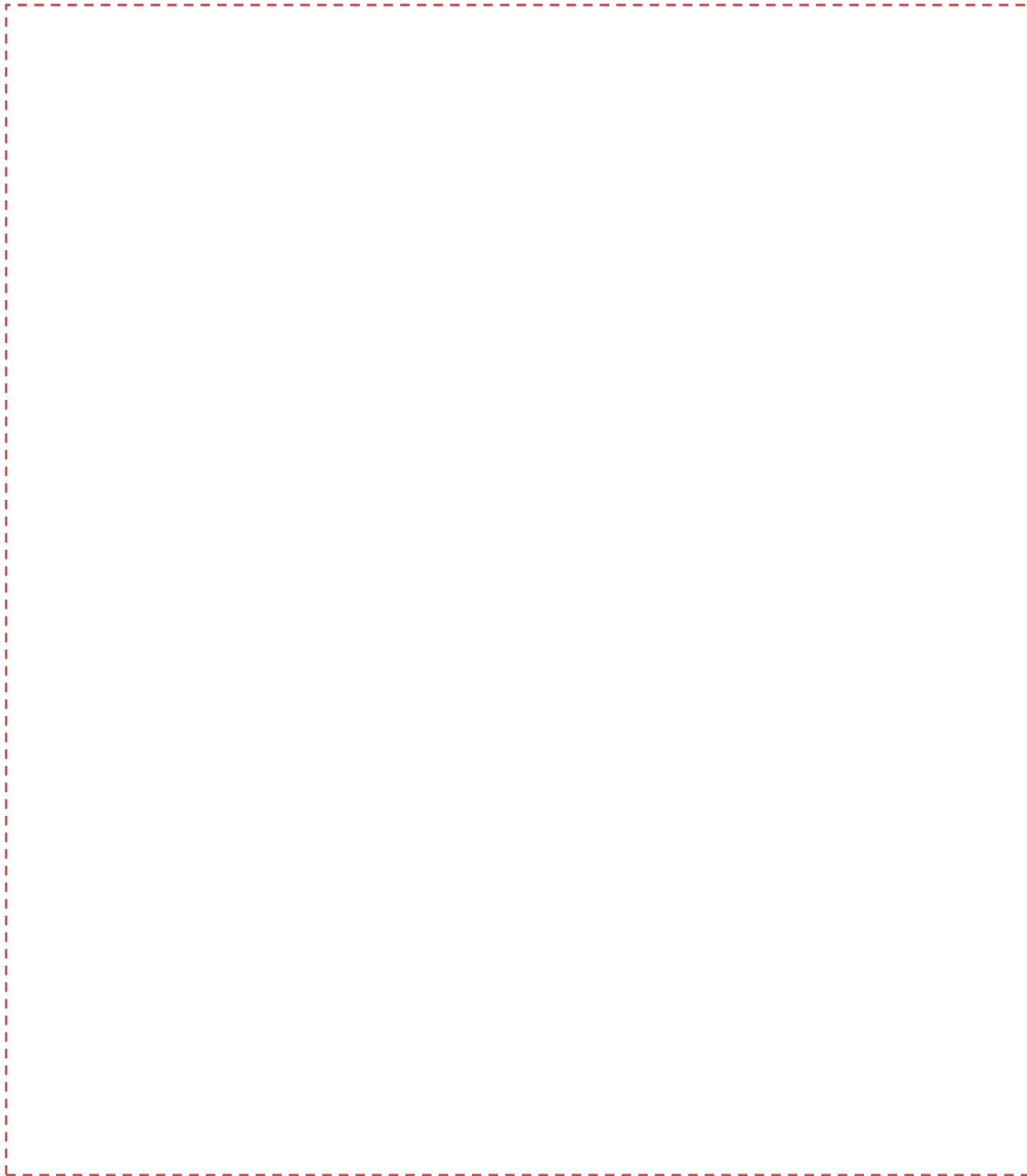
Skolēniem jāizprot katra īpašība, un katram jācenšas pašam sevi novērtēt, īpašību sarakstu papildinot ar vismaz divām citām īpašībām. Darba lapā „ES ESMU” skolēns izveido kolāžu par sevi un apakšā uzraksta savu vārdu, vecumu un

dzimšanas datumu. Skolotājs var rādīt piemēru, ja vairāki skolēni nesaprot, *kas* un *kā* jādara.

Nodarbības noslēgumā tiek veidots plakāts ar visu bērnu fotogrāfijām, vārdiem un dzimšanas dienu kalendāru, atstājot vietu visiem turpmākajiem jaunpienācējiem. Kalendārā var atzīmēt arī skolā plānotās nodarbību dienas.

Šajā nodarbībā īpaša vērība jāpievērš bērnu latviešu valodas prasmes līmenim!

ES ESMU

MANI SAUC _____.

MAN IR _____ GADI.

MANA DZIMŠANAS DIENA IR _____.

ES ESMU

Man ir _____ gadi.

Mana dzimšanas diena ir _____.

ES ESMU

mierīgs/ mierīga ☐☐☐☐

pacietīgs/pacietīga ☐☐☐☐

kārtīgs/ kārtīga ☐☐☐☐

centīgs/ centīga ☐☐☐☐

radošs/ radoša ☐☐☐☐

apzinīgs/ apzinīga ☐☐☐☐

ziņkārīgs/ ziņkārīga ☐☐☐☐

slinks/ slinka ☐☐☐☐

plāpīgs/ plāpīga ☐☐☐☐

_____ ☐☐☐☐

_____ ☐☐☐☐

☐☐☐☐

☒☐☐☐

☒☒☐☐

☒☒☒☐

☒☒☒☒

nemaz

pavisam nedaudz

reizēm jā, reizēm nē

ļoti

ļoti, ļoti

2. tēma. SVĒTKI, GADALAIKI UN LAIKAPSTĀKĻI

Vecumposms:	Visām vecuma grupām <i>Aktivitātes izvēlas atbilstoši valodas prasmēm.</i>
Nodarbības mērķi:	Nosaukt svētkus atbilstoši gadalaikiem, atpazīt gadalaikus, pastāstīt par laikapstākļiem un dabā notiekošajiem procesiem. Grafiski attēlot svētku secību kalendārā gada griezumā.
Resursi:	Dažādi ar svētkiem un gadalaikiem saistīti attēli un priekšmeti: dzimšanas dienas svecīte, ola, Ziemassvētku rotājums, maska u. c.

Ieteikumi nodarbības vadīšanai

Skolotājs nodarbības sākumā lasa pasaku vai organizē kādu tematisku rotaļu, piemēram, par tuvākajiem svētkiem.

Visi kopā pārrunā, kas ir gads, gadskārtas, kādus svarīgus notikumus, svētkus un ar tiem saistītas tradīcijas bērni var nosaukt vai par tiem pastāstīt. Pēc tam bērni aizpilda darba lapu „MANI SVĒTKI”, apvelkot sev nozīmīgāko svētku nosaukumus un pierakstot klāt datumu vai kādu citu sev svarīgu informāciju.

Atsevišķa darba lapa paredzēta bērniem, kas vēl nelasa un neraksta. Tajā ir dažādiem svētkiem atbilstoši attēli, kam bērns vēl var piezīmēt kaut ko klāt.

Lielākie bērni uz A3 formāta lapas var izveidot savu kalendāru, norādot tajā gan svētkus, ko svinam mēs visi, gan savus individuālos svētkus. Individuālajā kalendārā bērns var atzīmēt sev svarīgus notikumus, ko svin ģimenes lokā. Pēc tam visi veido kalendāru ar kopīgajiem svētkiem un visu bērnu dzimšanas dienām. Šis kalendārs tiek izmantots visu gadu, katrā no svētku dienām veicot tajā atzīmi par konkrētās dienas laikapstākļiem un dabas procesiem. Ja ir laiks un interese, paralēli var veidot arī Latvijas laikapstākļu (meteoroloģiskās) kartes.

P i e m ē r s.

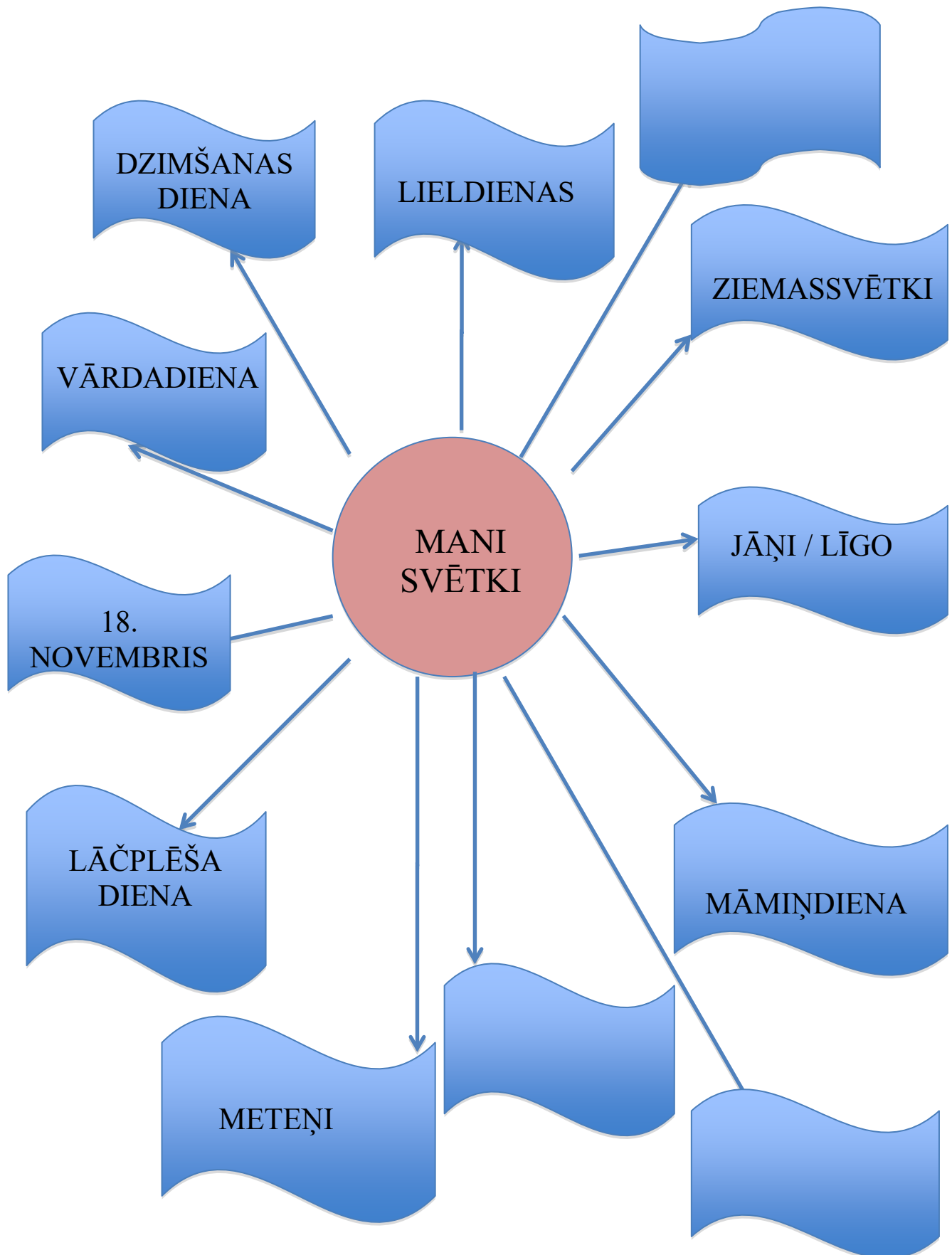
Šodien STRASBŪRĀ ir saulaina un silta diena, bet LATVIJĀ līst lietus un ir vēss.

Datums: _____

Laikapstākļi: _____

Gaisa temperatūra: _____

DARBA LAPA MANI SVĒTKI

3. tēma. ES LASU

Nedēļas nogales skolām, kas sadarbojas ar Latvijas Nacionālo bibliotēku, jau ir iedibinātas savas tradīcijas, kā strādāt ar bērnu žūrijas grāmatām un kādi lasīšanas pasākumi gada laikā tiek rīkoti. Ja tādu nav, var izveidot savas „lasīšanas burtnīcas”, kuras bērni aizpilda atkarībā no vecumposma un valodas prasmēm, burtnīcā ierakstot VISAS grāmatas, kas gada laikā tiek lasītas, arī tās, kas nav izlasītas, norādot iemeslu, kāpēc. Ierakstus vēlams papildināt ar grāmatu ilustrācijām: zīmējumiem, kolāžām, fotogrāfijām.

Skolotājs var iekārtot atsevišķu burtnīcu, kurā ir ievietotas visas gada laikā klasē lasītās pasakas, dzejoļi, stāsti. Šajā nodarbībā bērni izveido savas pašportreta grāmatas vāku, norādot arī grāmatas autoru un tās nosaukumu.

Vecumposms:	3–6 gadi.
Nodarbības mērķi:	Vārdu krājuma paplašināšana, izpratnes veidošana par stāstu.
Resursi:	Grāmatas, burtu kartītes, vārdu kartītes ar attēliem.

Ieteikumi nodarbības vadīšanai

Nodarbību var sākt ar kādu pasaku par burtiem vai grāmatām. Lasīšanai būtiski izvēlēties bagātīgi ilustrētu grāmatu, lai uzturētu bērnu interesi lasīšanas laikā un veicinātu izpratni par lasīto. Tās varētu būt Gunta Linkeviča un Rutas Svažas „Burtu pasakas” vai kāda no pasakām, kas publicēta, piemēram, tīmekļa vietnē http://www.pasakas.net/burtu_sargi/.

Katrs bērns izvēlas vienu burtu un nosauc vārdu, kas ar to sākas, vai arī sauc vārdus, kas sākas ar viņa vārda pirmo burtu. Bērni, kuri negrib runāt, var meklēt kādu burtu grāmatā.

Skolotāja vadībā ar izvēlēto burtu veido kopīgu stāstu un to ilustrē. Stāstu var rakstīt un ilustrēt arī individuāli, bet, visus stāstus un ilustrācijas saliekot kopā, izveido grāmatiņu. Ja nodarbībā skolotājs iepazīstina ar bērnu žūrijas grāmatām, uz nodarbību vēlams aicināt arī bērnu vecākus.

Vecumposms:	7–14 gadi.
Nodarbības mērķi:	Vārdu krājuma paplašināšana. Izpratnes veidošana par grāmatas tapšanas gaitu un tās izdošanas procesu. Mācīt gramatiski pareizi atbildēt uz jautājumiem: <i>kad?, ko?, kā?, kāpēc?, kam?, ar ko?, kur?.</i>
Resursi:	Grāmatas, burtu kartītes, vārdu kartītes.

Ieteikumi nodarbības vadīšanai

Nodarbību var sākt ar kādu piemērotu dziesmu vai rotaļu.

Katrs bērns izvēlas vienu burtu un uzraksta kādu vārdu ar lielajiem burtiem uz A4 formāta lapas. Saliekot visas lapas kopā, mēģina izveidot kādu teikumu vai pat stāstu. Ja ir tāfele, vārdus var rakstīt uz tāfeles. Skolotājs var rosināt izveidot kopīgu

stāstu, kuru skolēni ilustrē, katrs izvēloties savu stāsta daļu. Noslēgumā stāsts un ilustrācijas tiek sakārtoti grāmatā.

Katram bērnam ir viena iespiesta grāmata, kurā ir teksts, attēli, autora vārds un uzvārds, kā arī satura rādītājs. Skolotājs rosina bērnus izpētīt grāmatu un izteikties, kas, viņuprāt, ir grāmata. Bērni, runājot par grāmatām, klasē veido *ideju zirnekli* (paraugu sk. tālāk), kas sekmē vārdu krājuma aktivizēšanu un paplašināšanu. Bērniem pašiem jānosauc, kas visām grāmatām ir kopīgs, kas – atšķirīgs, piemēram, mīkstie vai cietie vāki, proza vai dzeja utt.

Savukārt darba lapa „ES LASU” ir paredzēta individuālam darbam. Tajā tiek atspoguļota katra skolēna lasīšanas pieredze, tradīcijas un intereses (sk. 4. pielikumu). Skolotājs palīdz saprast jautājumus, ja tie nav skaidri. Vēlams aizpildīt lapu ar zīmuli vai dzēšamo pildspalvu, lai gala (labotais) variants ir bez svītrojumiem.

Pēc tam skolotājs iepazīstina ar jauniegūtajām grāmatām. Ja skola nesadarbojas ar Latvijas Nacionālo bibliotēku un nesaņem bērnu žūrijas grāmatas, var lūgt bērnus (un vecākus!) paņemt līdzi vismaz vienu grāmatu, lai varētu savstarpēji ar grāmatām samainīties. Katrs pastāsta par savu grāmatu: par ko tā ir, kāpēc tā noteikti jāizlasa utt.

Internetresursi

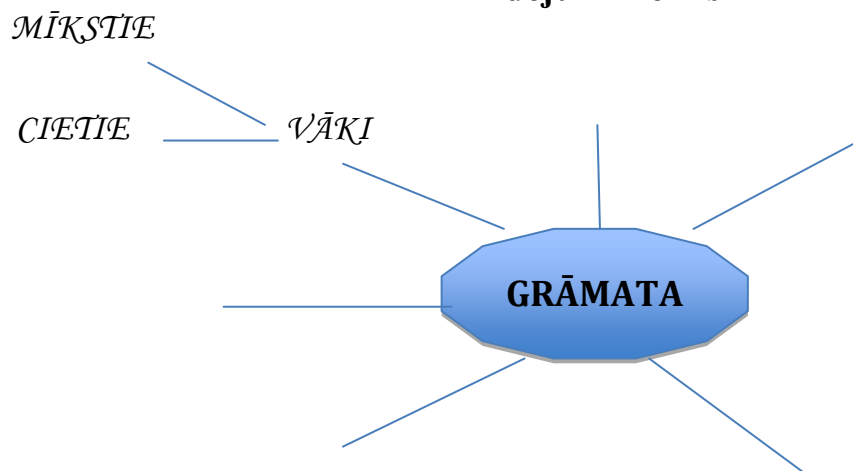
<http://www.pedagogiem.lv/lv/lasitprieks>

<http://www.lasamkoks.lv/>

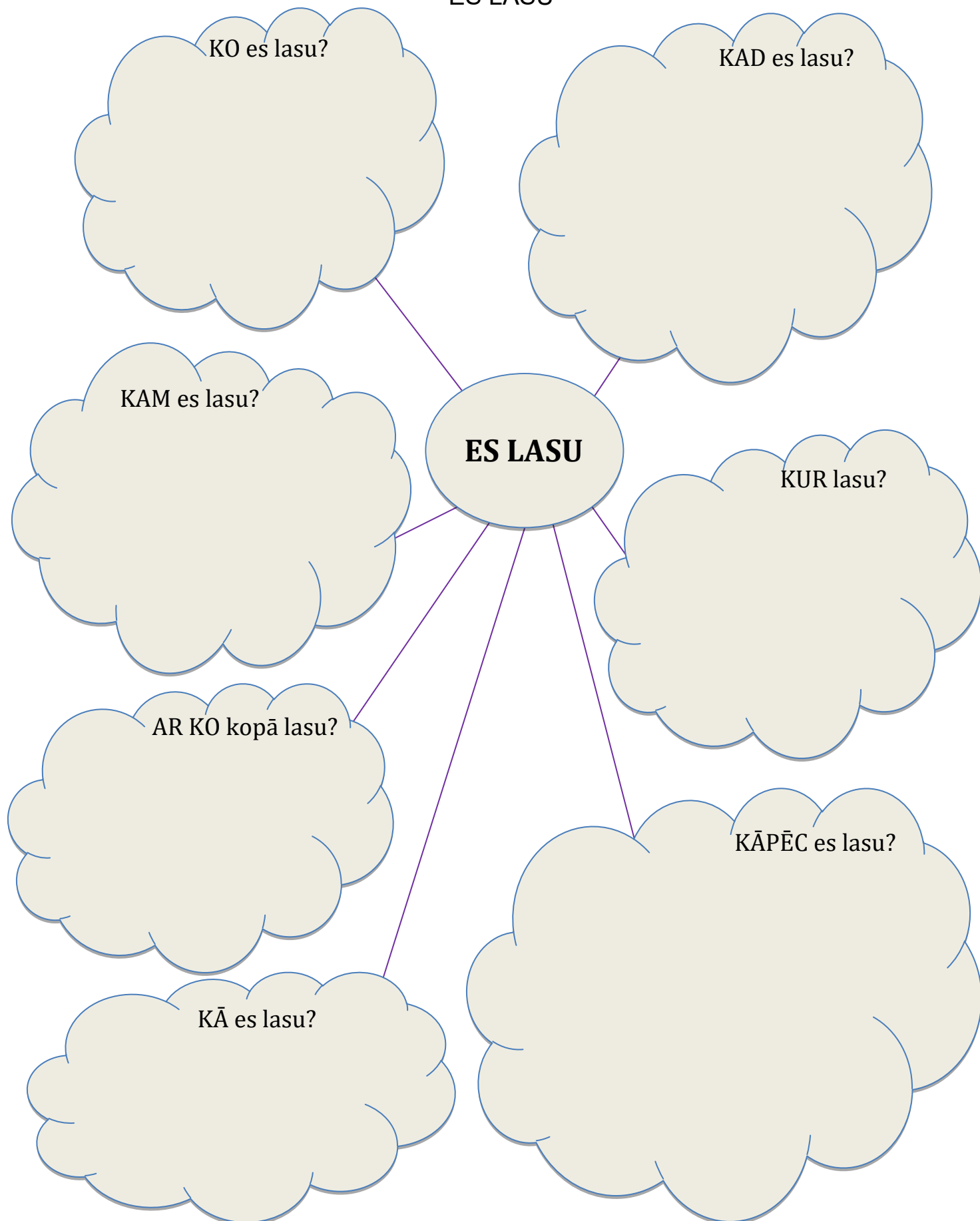
http://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/metmat/att_speles_izmant.pdf

<http://www.gst.lv/>

Ideju zirneklis

DARBA LAPA ES LASU

4. tēma. ES DZĪVOJU

Vecākie bērni šajā nodarbībā var runāt par valstisko piederību. Skolotājs rosina izveidot prezentāciju par valsti, kuru bērns uzskata par savu, un lūdz pastāstīt par šo valsti: kas tai raksturīgs, kāds ir tās karogs, ģerbonis, kas ir valsts galvaspilsēta, kā sauc valsts prezidentu un citu sev zināmu un nozīmīgu informāciju.

Vecumposms: 3–6 gadi.

Nodarbības mērķi: Mācīt pastāstīt par sevi un lietot frāzes:
es dzīvoju..., es dzīvoju kopā ar... .

Resursi: Attēli, fotogrāfijas ar sevi, savu ģimeni, savu ielu, kvartālu, pilsētu, ciemu un valsti.

Attēliem ir jābūt skaidri saprotamiem. Vēlams, lai attēli būtu izdrukāti un uz tiem varētu zīmēt. Materiālu sagatavošanā vēlams iesaistīt bērnu vecākus. Ieteicams fotogrāfiju otrajā pusē uzrakstīt bērna vārdu, lai tās nesajūk.

Ieteikumi nodarbības vadīšanai

Skolotājs nodarbību sāk ar piemērotu pasaku, animācijas filmu vai dziesmu.

Ar bērniem pārrunā pasakas, animācijas filmas vai dziesmas sižetu, uzdodot viņiem jautājumus par saturu.

Skolotājs jauktā secībā uz galda izkārt bērnu atnestās fotogrāfijas. Būtu vēlams, lai fotogrāfiju ir vairāk nekā bērnu. Bērnam jāatrod sava fotogrāfija, sava ģimene, sava māja un jānosauc: „Tas esmu es”, „Tā ir mana māja” utt.

Atkarībā no bērna vecuma un valodas prasmes bērns var izveidot kolāžu par savu dzīvesvietu, kombinējot to ar paša zīmējumiem, piemēram, uzzīmējot sevi uz fotogrāfijas blakus savai mājai vai uzzīmējot savu māju un blakus tai pielīmējot savu fotogrāfiju.

Vecumposms: 7–14 gadi.

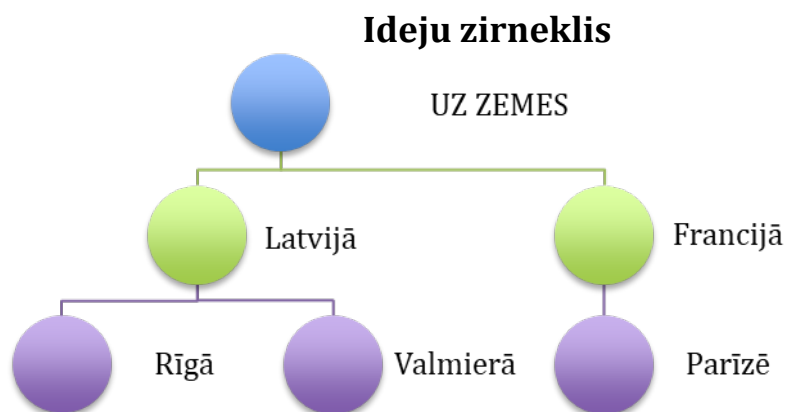
Nodarbības mērķi: Vizualizēt sevi pasaulē.
Gramatiski pareizi lietot frāzes:
es dzīvoju ... (*kur?*);
kopā ... (*ar ko?*);
blakus ... (*kam?*).

Resursi: Attēli, fotogrāfijas ar sevi, savu ģimeni, savu ielu, kvartālu, pilsētu, ciemu, valsti.
Papīrs un zīmuļi.

Vēlams iepriekšējā nodarbībā izskaidrot bērniem, kādi materiāli būs nepieciešami, un lūgt viņus tos sagādāt. Savukārt mazākiem bērniem attēlus var palīdzēt sameklēt vecāki. Attēliem jābūt skaidriem, saprotamiem. Vēlams, lai tie būtu ar simbolisku ievirzi, piemēram, ja bērns dzīvo Francijā – fotogrāfija ar Eifeļa torni, jo tas ir Francijas simbols.

Ieteikumi nodarbības vadīšanai

Skolotājs nodarbību sāk ar piemērotu pasaku, animācijas filmu vai dziesmu. Ar bērniem pārrunā pasakas, animācijas filmas sižetu vai dziesmas tekstu, uzdodot viņiem jautājumus par saturu. Skolotājs rosina bērnus izteikties par tēmu „Kur mēs dzīvojam” un uz lielas papīra lapas vai tāfeles izveido *ideju zīrnēkli* (sk. tālāk). Svarīgi apzināties, kas ir vienojošais, bet kas – katram savs, ejot no lielākā uz mazāko un klāt pievienojot attēlus.

Skolotājs sarunā vedina bērnus apzināties, ka visām valstīm un mums katram ir kopīgas debesis, viena saule, bet dažādas valodas.

Bērni izpēta darba lapu „Es dzīvoju”. Kopā ar skolotāju noskaidro, kas ir redzams darba lapā, un pats mēģina izdomāt, *ko* un *kur* var pierakstīt klāt.

P i e m ē r s

- ✓ Es dzīvoju ... pilsētā.
- ✓ Mana pilsēta ir
- ✓ Manu pilsētu sauc

Pēc tam aizpilda tukšos izvēles lauciņus. Svarīgi pievērst uzmanību pareizai lietvārdu locīšanai.

P i e m ē r s

- ✓ Es dzīvoju ... (*kur?, ar ko?, kam blakus?*).

Kad darba lapa aizpildīta, var pievērsties radošajai lapai: baltai lapai, kas bērnam jāaizpilda pašam, ievērojot to, kas ir atzīmēts un ierakstīts iepriekšējā lapā.

Skolēniem var uzdot:

- ✓ uzzīmēt SAVU karogu vai ģerboni;
- ✓ izveidot diagrammu, kuras centrā ir bērns; katrs nākamais aplis ir tuvākais paplašinājums: bērns – ģimene – māja;
- ✓ uzzīmēt vai izveidot attēlu kolāžu par sevi pasaulē, ļaujot bērnam pašam atrast labāko veidu, kā sevi attēlot.

DARBA LAPA ES DZĪVOJU

5. tēma. ES MĀKU

Vecumposms:	3–6 gadi.
Nodarbības mērķi:	Vārdu krājuma papildināšana. Teikuma „Es māku...” veidošana.
Resursi:	Dažādu darbību attēli.

Ieteikumi nodarbības vadīšanai

Nodarbību sāk ar kādu rotaļu, ļaujot bērniem izkustēties. Tas var būt *Mēmais šovs* vai *Ādamam bij' septiņ' dēli*, vai cita vienkārša spēle.

Skolotājs bērniem izdala kartītes ar dažādu darbību attēliem. Bērni stāsta par katru attēlu un nosauc tajā redzamo darbību, ko pēc tam attēlo ar kustībām.

Bērni aizpilda darba lapas. Visi kopā apskata zīmējumus un stāsta par tiem.

Vecumposms:	7–14 gadi.
Nodarbības mērķi:	Pievērst uzmanību teikuma konstrukcijai. Sekmēt runāšanas un lasīšanas prasmju izveidi.
Resursi:	Priekšmeti, ar kuriem var veikt dažādas darbības, kartītes ar darbības vārdiem.

Ieteikumi nodarbības vadīšanai

Ienākot telpā, katrs bērns paņem vairākas kartītes ar darbības vārdiem un izvieto tās telpā: pielīmē, piesprauž vai piekarina.

Nodarbību sāk, piemēram, ar *Mēmo šovu*. Tajā jāmin un jāattēlo tikai darbības vārdi. Katru atminēto vārdu skolotājs uzraksta uz tāfeles vai lielas lapas. Spēles beigās visi kopā izrunā, ko katrs māc, ko visi māc, ko visi mācās, ko gribētu iemācīties un ko varētu iemācīt otram.

Maisiņā vai groziņā saliek dažādus priekšmetus. Katrs bērns neskatoties izvelk pa vienam priekšmetam un pasaka, ko ar to var darīt. Mērķis nav pateikt priekšmeta vienīgo un vispārzināmo lietojumu, bet veicināt bērnu iztēli un atrast jaunas izmantošanas iespējas.

Skolotājs izdala bērniem darba lapas. Visi kopā izlasa uzdevuma nosacījumus. Ja nepieciešams, skolotājs paskaidro, kā jāpilda uzdevums.

DARBA LAPA ES MĀKU

APVELC!

KO VĒL ES MĀKU?

A large rectangular area with a dashed purple border, intended for drawing or writing.

DARBA LAPA ES MĀKU

Spēlēt mūzikas instrumentu ☐☐☐☐

Kādu? _____

Runāt vairākās valodās ☐☐☐☐

Kurās? _____

Spēlēt šahu ☐☐☐☐

Lasīt latviski ☐☐☐☐

Aizstāvēt savas idejas ☐☐☐☐

Uzticēties ☐☐☐☐

Noorganizēt ballīti ☐☐☐☐

Smieties par neko ☐☐☐☐

Melot ☐☐☐☐

Gatavot ēst ☐☐☐☐

Dziedāt ☐☐☐☐

Adīt ☐☐☐☐

Stāvēt uz galvas ☐☐☐☐

☐☐☐☐

nemaz

☒☐☐☐

mazliet

☒☒☐☐

diezgan labi

☒☒☒☐

labi

☒☒☒☒

ļoti labi

6. tēma. MAN PATĪK

Vecumposms:

3–6 gadi.

Nodarbības mērķi:

Pievērst uzmanību valodas konstrukcijai:

*man patīk + darbības vārda nenoteiksme +
lietvārds pareizajā locījumā.*

Resursi:

Vingrināties izteikt savas domas.

Dažādi priekšmeti, kas atbilst dažādiem
vaļaspriekiem, ikdienas nodarbēm (bumba,
grāmata, zīmulis, karote).

Papīrs, rakstāmlietas.

Ieteikumi nodarbības vadīšanai

Šo tēmu iespējams apvienot arī ar tēmu „Es māku”. Nodarbību iesāk ar kādu kustību rotaļu vai citu aktivitāti.

1. variants

Var izvēlēties spēli „Patīk – nepatīk”: auditoriju sadala divās daļās. Vienā pusē stāsies tie bērni, kam *patīk* skolotāja nosauktās darbības vai lietas, bet otrā – tie, kam *nepatīk*.

P i e m ē r s

- ✓ Kāpt kokā.
- ✓ Gatavot ēst.
- ✓ Spēlēt futbolu.
- ✓ Dejojot.

Bērni ātri nostājas vienā vai otrā pusē.

2. variants

Bērni pēc kārtas saka: „Man patīk...” vai „Man nepatīk...”, attēlojot darbības. Pārējie bērni cenšas uzminēt attēloto darbību un nosaukt vārdu.

3. variants

Visi var kopā sacerēt dziesmu „Man patīk. Mums patīk”, ar kustībām attēlojot darbības.

J a u t ā j u m i

- ✓ Vai vienmēr var darīt tikai to, kas patīk?
- ✓ Kāpēc jādara tas, kas nepatīk?

Vecumposms:

7–14 gadi.

Nodarbības mērķi:

Pareizi lietot teikuma konstrukciju:

*vietniekvārds datīvā + patīk + darbības vārds
nenoteiksmē.*

Resursi:

Darbības vārdu kartītes, kurās darbības vārds ir bez izskaņām, kartītes ar izskaņām: *-ēt, -ēties*, kartītes ar lietvārdiem akuzatīvā un instrumentālī: *bumbu, klavieres, futbolu, ar brāli, ar draugu u. c.* Svarīgi, lai katram darbības vārdam derētu vismaz viens papildinātājs. Papīrs, rakstāmlietas.

Ieteikumi nodarbības vadīšanai

Skolotājs sāk domino spēli, izstiepjot vienu roku „man patīk lietuss” un otru roku „man nepatīk celties no rīta”, bērni pievienojas aplī pēc domino spēles principa.

1. variants

Izklāj uz galda vai grīdas darbības vārdu, darbības vārdu galotņu un lietvārdu kartītes.

P i e m ē r s

„grauz-”, „-t” un „burkānu” = graužt burkānu

2. variants

Katrs iesākumā paņem vienu darbības vārda kartīti, pēc tam – kartīti ar darbības vārda galotni un visbeidzot kartīti ar lietvārdu akuzatīvā vai instrumentālī un pasaka teikumu.

P i e m ē r s

- ✓ Samantai patīk ...
- ✓ Adrianam nepatīk ...
- ✓ Es domāju, ka nevienam nepatīk ...

Bērni aizpilda darba lapu.

Atlikušajā laikā blakus lapā katrs bērns sev vēlamā vai skolotāja izraudzītā tehnikā vizuāli attēlo to, kas katram patīk vai nepatīk.

7. tēma. KRĀSAS

Nodarbību būtu interesanti vadīt sadarbībā ar kādu mākslinieku, lai atklātu bērniem krāsu pasauli nedaudz citādāk. Ja apstākļi ļauj, šī ir tā nodarbība, kur IR jāspēlējas ar krāsām, jāveic eksperimenti (piemēram, kas notiek, kad ūdenskrāsā iejauc sāli vai pievieno citrona sulu utt.). Tādā gadījumā, protams, vecāki laicīgi jāpabrīdina, lai bērniem būtu piemērots apģērbs.

Būtu vēlams mācīt arī frazeoloģismus, kas saistīti ar krāsām, piemēram, *zaļš kā gurķis*, *sarkans kā biete* u. c., kā arī rosināt izdomāt savus salīdzinājumus.

Nodarbībā jāapgūst varavīksnes krāsas.

Internetresursi

<http://devini.com/krasu-aplis-teorija/>

Vecumposms:	3–6 gadi.
Nodarbības mērķi:	Atšķirt un nosaukt dažādas krāsas.
Resursi:	Attēli un priekšmeti dažādās krāsās. Krāsainas papīra lapas. Krāsainie zīmuļi, krītiņi, krāsas.

Ieteikumi nodarbības vadīšanai

Katrs bērns uz nodarbību var ierasties atšķirīgas krāsas apģērbā.

Skolotājs pārliecinās, vai visi bērni pazīst krāsas.

Var spēlēt „Atšķirību spēli”: pa labi nostājas visi, kam mugurā ir kaut kas sarkans, pa kreisi – tie, kam mugurā kaut kas balts utt.

Ja telpā ir priekšmeti dažādās krāsās, uzdod bērniem uzdevumu atrast visu, kas ir balts, zils utt. Vēl labāk, ja to var darīt ārā.

Nodarbībā var izmantot kādu no I. Ziedoņa krāsu pasakām vai kādu citu bērniem atbilstošu ievadmateriālu.

Darba lapā izkrāso laukumus krāsās, kas uz tiem rakstītas un ko skolotājs lasa. Ja ir iespēja un piemēroti apstākļi, ļaut bērniem paspēlēties ar ūdenskrāsām vai guaša krāsām un no viņu krāsojumiem vai zīmējumiem izveidot vienu kopīgu gleznu.

Vecumposms:	7–10 gadi.
Nodarbības mērķi:	Iepazīt krāsu daudzveidību, nostiprināt vārdu krājumu.
Resursi:	Papīra lapas dažādās krāsās, veci žurnāli, krāsas, otas. Krāsu kartītes, uz kurām ir uzrakstīts krāsas nosaukums.

Ieteikumi nodarbības vadīšanai

Katrs pēc kārtas izvelk vienu krāsu kartīti un, iepriekš vienojoties vai pēc skolotāja izvēles, atbilstoši izvēlētajai krāsai nosauc tajā:

- kaut ko garšīgu;
- kaut ko dzīvu;
- kaut ko, kas ir mājās, ārā utt.

Visi kopā izlasa krāsu nosaukumus, kas rakstīti darba lapā.

Bērns apvelk savu mīļāko krāsu un katrai krāsai blakus pieraksta sev mīļas lietas, piemēram, zils – mana mīļākā kleita. Blakus lapā izveido kolāžu savā mīļākajā krāsā. Kolāžai var izmantot, piemēram, žurnālu attēlus, vai arī uzzīmēt pasauli savā mīļākajā krāsā. Pēc tam visi kopā lasa kādu no I. Ziedoņa krāsu pasakām vai kādu citu bērniem atbilstošu materiālu.

Ja nodarbībai atvēlētas vairākas stundas, visi kopā sacer krāsu pasaku, kuru var arī nofilmēt un *izdziedāt* mūzikas pavadījumā. Svarīgi radīt asociācijas – ar ko katra krāsa katram asociējas, ar kādām sajūtām...

Visi kopā vai mazās grupās var veidot kolektīvās gleznas, izmantojot visas varavīksnes krāsas.

Vecumposms:

11–14 gadi.

Nodarbības mērķi:

Iepazīt krāsu daudzveidību, to nianšes.

Apgūt ar tēmu saistītu vārdu krājumu.

Veidot mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus ar krāsām: metaforas, epitetus, salīdzinājumus.

Resursi:

Krāsas, otas, piemērots papīrs vai kartons.

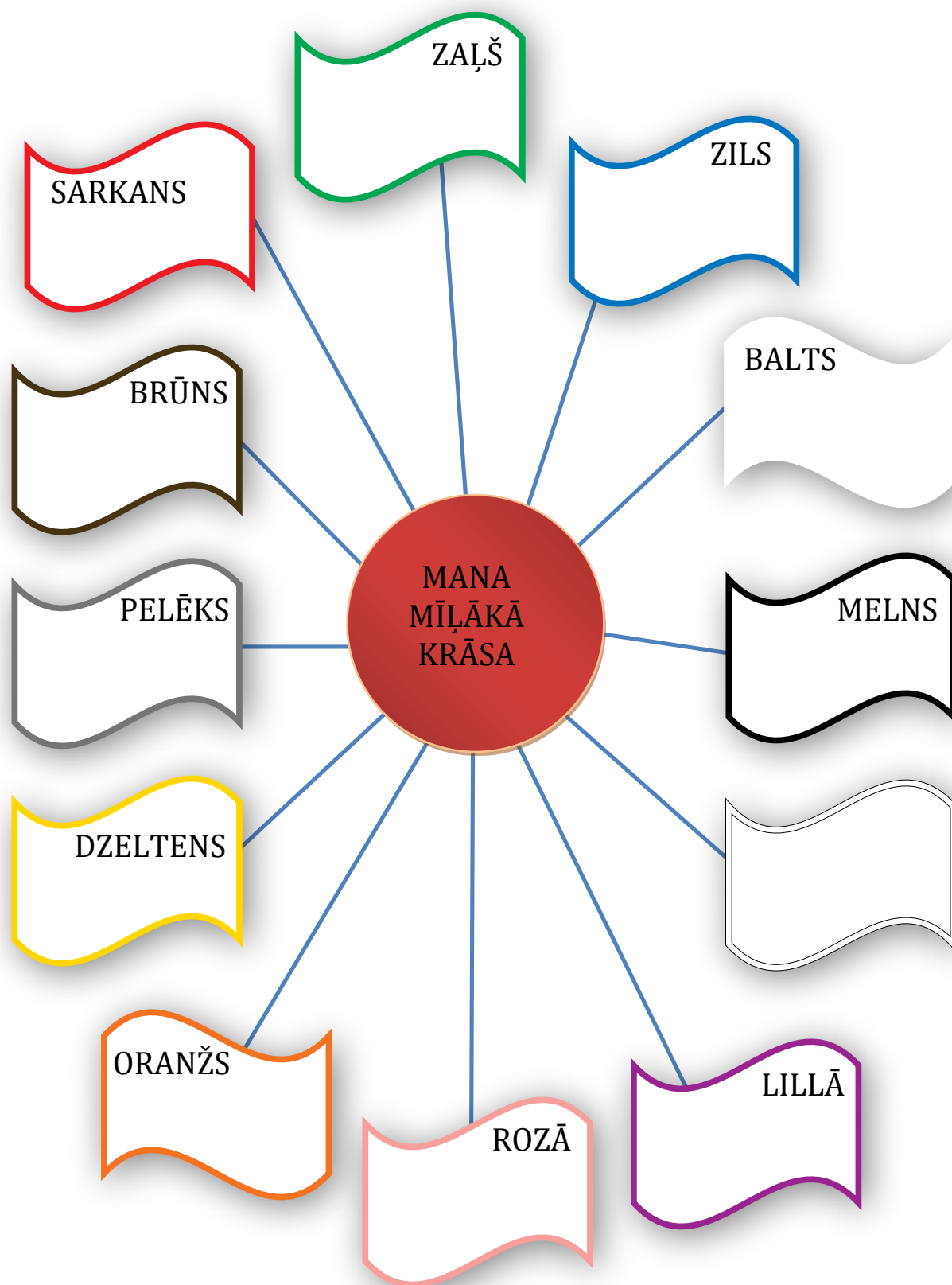
Ieteikumi nodarbības vadīšanai

Darba lapā pie krāsām bērni pieraksta attiecīgās krāsas nianšes, nokrāsas, arī katru krāsas lodziņu izkrāso dažādās niansēs.

Atkarībā no bērnu skaita lielākās vai mazākās grupās, pāros vai visi kopā veido krāsu pasauli – tā var būt glezna, krēsls, kas tiek pārkrāsots, krekls, vitrāža. Iespējas ir bezgalīgas.

Skolotājs varētu rosināt bērnus mājās uzrakstīt dzejoli vai pasaku par savu mīļāko krāsu, izmantojot dažādus izteiksmes līdzekļus (metaforas u. c.), par kuriem nodarbības gaitā paralēli praktiskajām aktivitātēm ir runāts, un ilustrēt savu pasaku.

DARBA LAPA KRĀSAS

8. tēma. ES UN DABA

Šis ir vairāku nodarbību cikls, kas apvienojams ar spēlēm un pastaigām mežā vai parkā.

1. Ievadnodarbība par dabu mežā, parkā, upes krastā. Ja nav tādu iespēju, nodarbību, protams, var vadīt arī telpās, izmantojot attēlus un dabas resursus.
2. nodarbība „Mans koks”.
3. nodarbība „Mans dzīvnieks”.

Gada laikā šīs nodarbības jāsaista ar dabas izzināšanu dažādos gadalaikos un laikapstākļos. To var darīt:

- ✓ pārgājienos;
- ✓ ekskursijās pa pilsētu, novērojot, piemēram, kāda konkrēta pilsētas kvartāla koka arhitektūru, strūklakas;
- ✓ sakopšanas talkās;
- ✓ pētnieciskajās nodarbībās, ārā pētot mikrovidi kopumā, iekšā – strādājot ar mikroskopu;
- ✓ eksperimentējot, kas notiek ar... , ja...;
- ✓ amatniecības un mākslas darbnīcās, izgatavojot mūzikas instrumentus, mākslas darbus no koka vai māla; pēc tam rīkojot koncertu vai izstādi;
- ✓ sacensībās, konkursos, viktorīnās, ko var organizēt kāda lielāka pasākuma laikā, iesaistot arī vecākus;
- ✓ izgatavojot kartes (meža, parka, pilsētas, kvartāla) vai rokasgrāmatas.

Katrai šādai aktivitātei ir pienācīgi jāsaģatavojas, jau iepriekš sadalot pienākumus un atbildību bērnu un vecāku starpā.

I n t e r n e t r e s u r s i

Tiešraides video no aizsargājamo putnu ligzdām: <https://dabasdati.lv/lv/kameras2017>

<http://www.lvm.lv/sabiedribai/web-kameras>

<https://www.latvijasdaba.lv/>

<http://www.putni.lv/>

<http://www.dabasretumi.lv/Pieminekli/koki.htm>

<http://www.mammadaba.lv/>

Nodarbības bagātina un padara interesantākas:

- ✓ rotaļas un spēles, kas liek koncentrēties, izmantojot tikai vienu maņu – redzi, dzirdi, tausti, ožu vai garšu;
- ✓ dažādas fiziskās aktivitātes, rotaļas, piemēram, veidojot plostiņus un rīkojot sacensības;
- ✓ dažādu putnu dziesmu ieraksti;
- ✓ dziesmas par mežu, dzīvniekiem.

Nodarbību pabeidz ar pārrunām: kas jauns apgūts, kas patika, kas nepatika.

Darba lapā iekļautos uzdevumus paredzēts veikt ievadnodarbībā par dabu, ja tā notiek telpās, vai kādā no nākamajām nodarbībām.

Jaunākie bērni nosauc lietas, ko redz attēlos, ja var – pastāsta par tām vai arī atbild uz jautājumiem. Vecākie – uzraksta blakus katram attēlam vienu teikumu, izmantojot attēlā redzamo vārdu, vai arī tikai vārdu, un/ vai atbild uz jautājumiem mutiski. Darbs organizējams vispirms pāros vai mazās grupās, pēc tam – lielā grupā.

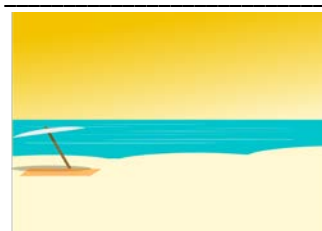
Arī papildināmos uzdevumus var veikt nelielās grupās vai pāros, ar mazākajiem bērniem – tikai mutiski.

Izveidot galda spēli par Latviju, tās dabu, sev tuvāko apkārtni ir darbs lielākajiem bērniem vai tiem, kam plašāks vārdu krājums. Spēlei par pamatu var izmantot kādu karti vai plānu, kā kauliņus var izmantot čiekurus, zīles u. tml. Spēli var veidot pēc kādas visiem zināmas spēles principiem, piemēram, cirka, ričurača u. tml.

Kolektīvo darba lapu veido uz tāfeles vai lielas papīra lapas, kā grupas *ideju zirneklī*.

DARBA LAPA DABA

Uzraksti, kas uzzīmēts attēlā!

DARBA LAPA

DABA

1. Atbildi uz jautājumiem!

✓ Kāpēc kurina ugunsgrāvu?	✓ Kur atrodas ūdenskritumi?
✓ Ko dedzina ugunsgrāvī?	✓ Kāpēc ūdens krīt?
✓ Kas nepieciešams, lai sakurtu ugunsgrāvu?	
✓ Kādas ir varavīksnes krāsas?	✓ Kā veidojies vārds „jūrmala”?
✓ Kad var redzēt varavīksni?	✓ Ko jūrmalā var darīt?
✓ Kā radies vārds „varavīksne”?	✓ Kas atrodas jūrmalā?
✓ Kāds ir akmens?	✓ Kur aug sēnes?
✓ Ko var darīt ar akmeņiem?	✓ Kādas sēnes tu zini?
✓ Kur var atrast akmeņus?	✓ Ko ar sēnēm var darīt?
✓ Kad var redzēt zibeni?	✓ Kas ir kalns?
✓ Kāds ir zibens?	✓ Kādi ir kalni?
✓ Ko zibens dara?	✓ Ko kalnos var darīt?
✓ Kur aug čiekuri?	✓ Kā izmanto smiltis?
✓ Ko ar čiekuriem var darīt?	✓ Kādā krāsā ir smiltis?
✓ Kas ēd čiekurus?	✓ Kur parasti ir smiltis?
✓ Kas dzīvo eglē?	✓ Kāpēc ir vajadzīgi lietusi?
✓ Kur aug egles?	✓ Kāds ir lietusi?
✓ Kāpēc egles ir vajadzīgas?	✓ Kā rodas lietusi?
✓ Kas dzīvo upē?	✓ Kas aug un dzīvo mežā?
✓ Kādas upes tu zini?	✓ Ko mežā var darīt?
✓ Ko upē var darīt?	✓ Kādā mežā tu esi bijis?
✓ Kā izskatās dzintars?	
✓ Ko ar dzintaru var darīt?	
✓ Kur var atrast dzintaru?	

2. Papildini!

Egle, ozols, bērzs _____
Zaķis, lapsa, ezis _____
Jūra, avots, strauts _____

3. Papildini!

Daugava _____

Ventspils _____
Kurzeme _____

4. Uzraksti ainavas aprakstu! Vislabāk to darīt, esot ārā vai skatoties ārā pa logu !

Aprakstā izmanto gan teorētiskās zināšanas, gan sajūtas: smaržu, garšu, redzi, dzirdi!

Vārdi darbam

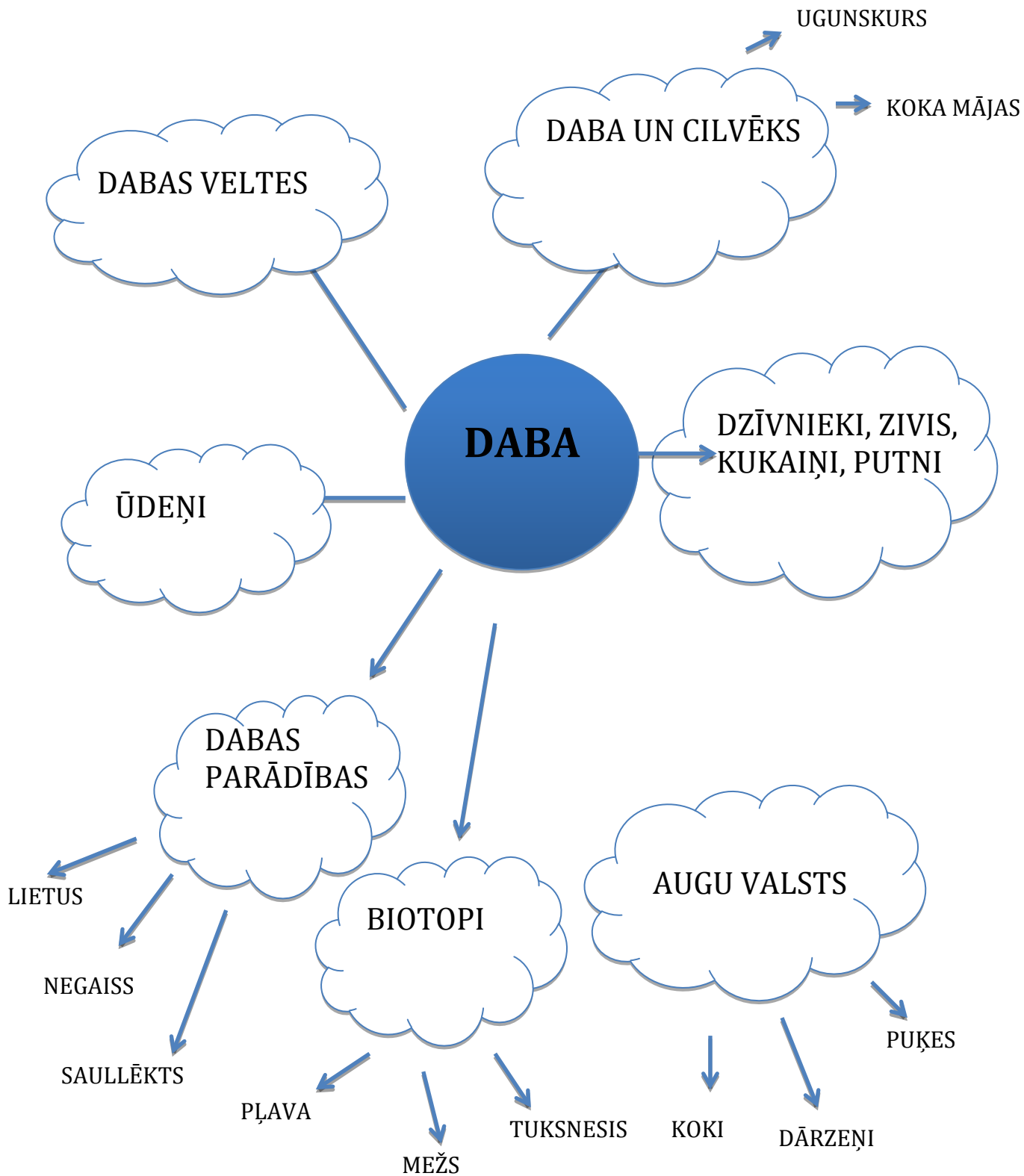
- ✓ Mazs/ liels
- ✓ Augšā/ apakšā
- ✓ Tuvu/ tālu
- ✓ Pa labi/ pa kreisi

Jautājumi sajūtu aktivizēšanai

- ✓ Kā smaržo ... ?
- ✓ Kā izskatās ... ?
- ✓ Ko tu dzirdi, kad aizver acis?
- ✓ Kas tās par skaņām?
- ✓ Kā garšo ... ?

5. Izveido galda spēli par Latviju, tās dabu!

DARBA LAPA

8.1. MANS KOKS

Šo nodarbību vēlams savienot ar pastaigu mežā vai parkā. Pastaigas laikā katrs atrod „savu” koku, par kuru var izdomāt stāstu, uzzīmēt vai nofotografēt to.

Ja ir iespēja, mežā salasa koku lapas, čiekurus, interesantus zarus, lai pēc tam varētu izgatavot mākslas darbu vai mūzikas instrumentu. Ja nodarbība netiek apvienota ar pastaigu mežā, bērni paši atnes dabas veltes, ar ko strādāt nodarbībā.

Iespējamās aktivitātes:

- ✓ koks un mūzika: no koka gatavoti mūzikas instrumenti, muzicēt ar pašu savāktiem „kokmateriāliem”, izgatavot savu mūzikas instrumentu ;
(sk. *Baibas Brices grāmatu* „Skaņu pasakas un ritma rotaļas” (*Zvaigzne ABC*));
- ✓ dziesmas un pasakas par mežu;
- ✓ izveidot savas grupas mežu: katrs *pārtop* par kādu koku;
- ✓ mežā atrast koku, kurš ir tikpat resns/ tievs kā bērns.

Ievadja utā jumi

- ✓ Kas ir koks?
- ✓ Kur koki aug?
- ✓ Kādi mēdz būt koki?
- ✓ Kādi koki aug Latvijā?
- ✓ Kāda ir koka dzīve pēc tā nociršanas?
- ✓ Ko var pagatavot no koka?
- ✓ Kādam nolūkam var izmantot koku?
- ✓ Kas dzīvo mežā, kokos?

Vecumposms:

3–6 gadi.

Nodarbības mērķi:

Paplašināt vārdu krājumu.

Iepazīt koku dažādību.

Resursi:

Čiekuri, kastaņi, zīles, koku lapas, koka miza, skujuas utt.

A3 formāta bieza papīra lapa vai kartons.

A4 balta lapa katram bērnam.

Zīmuļi, krītiņi.

Dažādu dzīvnieku un putnu attēli.

Dažādi koka priekšmeti, t. sk. kāds mūzikas instruments, koka karote, mēbeles utt.

Ieteikumi nodarbības vadīšanai

Ievadā lasa Imanta Ziedoņa „Zaļo pasaku” (iepriekš norunā, ka tiklīdz izdzird vārdu „koks”, tā ceļas kājās). Klausās un dzied līdzī tautasdziesmas, piemēram, „Es bij’ viens bagāts koks”.

Skolotājs, klausot bērnu norādījumiem, uzzīmē lielu koku. Zīmējot stāsta par koku: tas ir stumbrs, tie ir zari utt. Bērni kokam piestiprina vai uzlīmē ar koku saistītas, tam raksturīgas lietas, piemēram, čiekurus, augļus, putnus, dzīvniekus. Var izgriezt jau gatavus to dzīvnieku attēlus, kas dzīvo kokos, un iestiprināt kokā vai ielīmēt attēlā.

Nodarbības noslēgumā skolotājs lasa vai stāsta kādu pasaku vai atskaņo dziesmu par kokiem, iesaistot arī bērnus.

Vecumposms: **7–14 gadi.**

Nodarbības mērķi: Paplašināt vārdu krājumu.

Iepazīt koku dažādību un koka dzīves ciklu.

Resursi: Koka lapas, čiekuri, skujuas utt., vēlams – pašu bērnu lasīti un vākti.

Dažādu koku attēli vai fotogrāfijas; vislabāk, ja bērni paši tos fotografējuši.

Ieteikumi nodarbības vadīšanai

Nodarbību sāk ar kādu aktīvu rotaļu, izmantojot dabas resursus. Tā, piemēram, var būt kastaņu un čiekuru stafete vai spēle „Uzmini nu!”, kuras gaitā bērni aizsietām acīm aptausta maisiņā saliktās lietas un cenšas tās nosaukt vai raksturot. Pārrunas par dažādiem koka izmantošanas veidiem: priekšmetu, mēbeļu, mūzikas instrumentu izgatavošana, koka māju celtniecība, dzīvokļu apsildīšana.

Bērni, izmantojot dažādas krāsas, uz A4 lapas uzzīmē katrs savu koku, ļaujot vaļu fantāzijai. Pēc tam aizpilda darba lapu, apvelkot savam kokam atbilstošās atbildes, un atbild uz jautājumiem. Lielākie bērni, kam ir labākas valodas prasmes, palīdz pārējiem.

Uz A3 vai A2 formāta lapas skolotājs zīmē koku, paklausot bērnu norādēm. Bērni sauc, kas un kādā secībā skolotājam jāzīmē: koka stumbrs, lapas, zari utt. Bērni sadalās komandās un sacenšas par to, kura komanda 5 minūtēs varēs nosaukt visvairāk koka izmantošanas veidu. Uzvar komanda, kura visvairāk nosauc tādus koka izmantošanas veidus, kādus nav nosaukušas citas.

DARBA LAPA

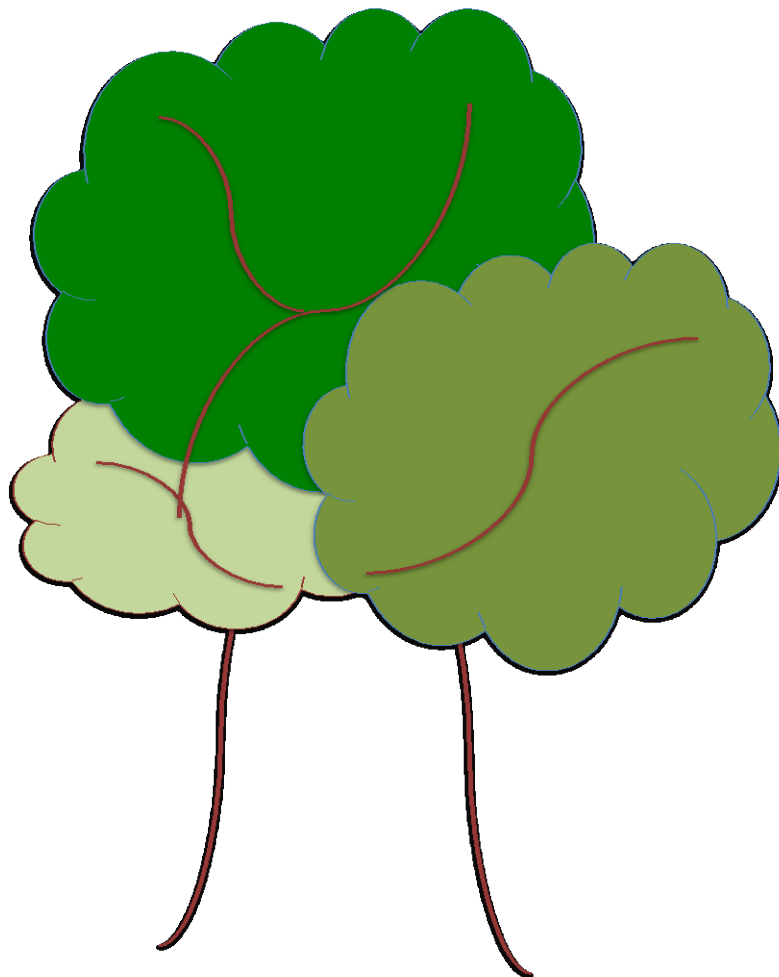
Koks: liels, līks, _____

Kokam ir stumbrs, lapas, _____

Kokā ir dobums, ligzda, _____

Kokā dzīvo putni, _____

Koks aug ceļmalā, kalnā, _____

8.2. MANS MĪĻĀKAIS DZĪVNIIEKS

Vecumposms:	3–6 gadi.
Nodarbības mērķi:	Atpazīt un iemācīties Latvijas un savas mītnes valsts dzīvnieku nosaukumus.
Resursi:	Dzīvnieku attēlu kartītes. Dzīvnieku balsu ieraksti.

Ieteikumi nodarbības vadīšanai

Nodarbību sāk ar kādu rotaļu un dziesmu par dzīvniekiem, piemēram, „Kam ir ausis?”. Rotaļas dalībnieki pastaigājas pa telpu. Vadītājs sauc dažādus dzīvnieku vai priekšmetu nosaukumus, piemēram, žirafe. Ja vārdā nosauktajam dzīvniekam ir ausis, tad jāpieliek rokas pie galvas un jāparāda ausis, ja tiek nosaukts priekšmets, kuram ausu nav, tad bērniem nekas nav jāatdarina vai jārāda. Šai rotaļai var mainīt nosaukumu un nosacījumus, jautājot, piemēram, kam ir aste?, kam ir spalvas? utt.

Vai arī spēlē „Putni mainās vietām” (sk. *Ilgas Reiznieces* „Rokasgrāmata folkloras mācīšanā” (*Zvaigzne ABC*)). Visi stāv aplī. Katrs izvēlas kāda dzīvnieka vārdu, skaļi to nosauc, bet pārējie to cenšas atcerēties. Rotaļas vadītājs stājas vidū un saka, kuri dzīvnieki mainās vietām. Kad abi nosaukti, tie mainās, un vadītājs cenšas *iesprukt* vienā no brīvajām vietām. Tas, kurš paliek bez vietas, ir vadītājs.

Kad bērni ir izkustējušies un attēlojuši dažādu dzīvnieku kustības un balsis, visi sasēžas pusaplī. Uz tāfeles vai lielas lapas skolotājs, uzklausot bērnus, zīmē dzīvnieku pasaules shēmu. Ja bērni ir pārāk mazi šādai aktivitātei, viņi raksturo vienu dzīvnieku, uzzīmējot to vai atdarinot tā kustības, balsi. Darba lapā „Mans dzīvnieks” bērns uzzīmē vai izveido kāda dzīvnieka kolāžu un uzraksta dzīvnieka nosaukumu.

Vecumposms:	7–14 gadi.
Nodarbības mērķi:	Iepazīt dzīvnieku pasaules daudzveidību.
Resursi:	Papīrs, zīmuli.

Ieteikumi nodarbības vadīšanai

Ievadja utā jumi

- ✓ Kas ir dzīvnieks?
- ✓ Vai putns ir dzīvnieks?
- ✓ Vai bite ir dzīvnieks?

Uz tāfeles vai lielas lapas skolotājs vai kāds no lielākajiem bērniem, uzklausot pārējo norādes, izveido *dzīvnieku pasaules* shēmu.

Veidojot shēmu, jāpārdomā, ko bērni zina par dzīvnieku valsts daudzveidību: zivīm, kukaiņiem, abiniekiem, zīdītājiem, putniem, rāpuļiem, gliemežiem, zirnekļiem. Jāizrunā par dzīvnieku nozīmi dabā: bites un tauriņi apputeksnē augus, sliekas uzlabo augsnes struktūru, kukaiņēdāji iznīcina kaitēkļus. Jāizrunā par cilvēka un dzīvnieka attiecībām un mijiedarbību:

- ✓ pārtika: zivis, gaļa, medus, piens, olas;
- ✓ apģērbs: vilna, zīds, kažokāda, āda, dūnas;
- ✓ medicīna: čūsku un bišu inde;
- ✓ izplata, pārnēsā slimības: cūku mēris, putnu gripa.

Ievadjautājumi

- ✓ Kādi dzīvnieki dzīvo Latvijā, kādi – mītņēs zemē? (Lielākie bērni var izmantot internetu, lai atrastu nepieciešamo informāciju.)
- ✓ Kurā vietā šie dzīvnieki dzīvo?
- ✓ Ko šie dzīvnieki ēd?
- ✓ Kas šos dzīvniekus ēd?
- ✓ Kuri ir Latvijas aizsargājamie dzīvnieki, kāpēc tie jāaizsargā?

Latvijas aizsargājamie putni un dzīvnieki: dzērve, melnais stārķis, ūpis, lācis, ronis, sams u.c.

Nodarbības noslēgumā bērni aizpilda darba lapu „Mana dzīvnieku pasaule”, kas ir kā turpinājums iepriekšējai nodarbībai par dabas tēmu. Pēc tam strādā ar otro darba lapu „Mans dzīvnieks”, atbildot uz darba lapā uzdotajiem jautājumiem. Tas var būt arī bērnu fantāzijas pasaules dzīvnieks. Galvenais ir runāt!

DARBA LAPA MANA DZĪVNIEKU PASAULE

1. Uzraksti, kādi dzīvnieki dzīvo mežā, pļavā, tuksnesī vai upē!

_____ dzīvo _____

_____ dzīvo _____

_____ dzīvo _____

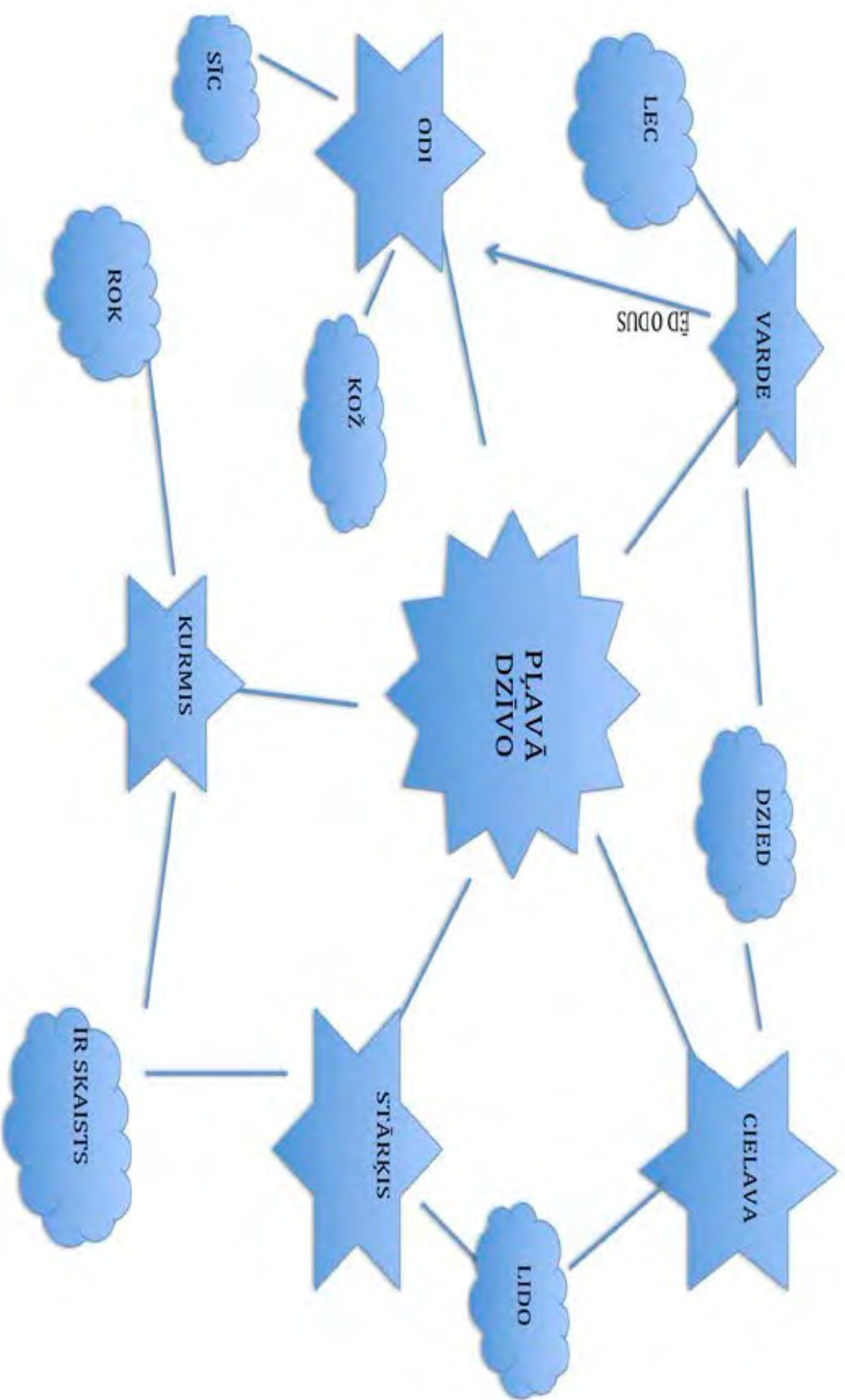
_____ dzīvo _____

2. Uz atsevišķas lapas izveido shēmu! Ievēro instrukciju!

I n s t r u k c i j a

- ✓ Centrā uzzīmē kādu biotopu: mežu, pļavu vai tuksnesi!
- ✓ Veido sazarotu domu karti:
 - uzraksti un atzīmē, kādi dzīvnieki dzīvo konkrētajā vai iztēles radītajā biotopā;
 - uzraksti, no kā šie dzīvnieki pārtiek;
 - atzīmē un uzraksti vairākiem dzīvniekiem kopīgo!

P A R A U G S

DARBA LAPA MANS DZĪVNIEKS

1. Raksti!

1. Mans mīļākais dzīvnieks ir _____.

2. Kāds tas ir? Raksturo to ar 5–10 īpašības vārdiem!

3. Kur tas dzīvo?

4. Ko tas ēd? _____

5. Kāpēc tas ir tavs mīļākais dzīvnieks?

2. Uzzīmē savu mīļāko dzīvnieku!

9. tēma. MAN GARŠO

Vecumposms:

Nodarbības mērķi:

Bez vecuma ierobežojuma.

Nosaukt ēdienus un dzērienus.

Veidot teikumus, izmantojot frāzes „man garšo...”, „man negaršo...”.

Atšķirt „man garšo” + (nominatīvs) un „es ēdu” + (akuzatīvs) lietojumu.

Veicināt izpratni par garšas ninansēm.

Resursi:

Dažādu ēdienu un dzērienu attēli.

Garšu plakāts.

Spēļu vai plastmasas trauki.

Papīrs, krāsu un parastie zīmuļi.

Ēdieni un dzērieni (mulāžas vai ēdami – atkarībā no paredzētajām aktivitātēm un iespējām).

Ieteikumi nodarbības vadīšanai

Ja nodarbība paredzēta telpās, to uzsākot, skolotājs, klausot bērnu norādījumiem, pa nodarbības telpu izlīmē vai izvieto dažādu ēdienu un dzērienu attēlus, skaļi nosaucot katru lietu. Šādu telpas iekārtojumu bērni vēlāk var izmantot rotaļās un spēlēs.

Nodarbību ievada ar kādu rotaļu par ēšanas tēmu. Piemēram „Skābi gurķi” (sk. <https://www.youtube.com/watch?v=oQHz3IMN2QQ&t=42s>) vai „Roku domino” ar „Man garšo” un „Man negaršo”. Skolotājs, pastiepjot vienu roku, saka: „Man garšo āboli”, bet, pastiepjot otru roku, saka: „Man negaršo piens”. Bērni pēc kārtas turpina, līdz visi nostājas aplī. Var izdomāt arī savus noteikumus. Galvenais, lai katrs bērns kaut ko pasaka un rotaļas laikā izkustas.

Aktivitātes

Pastāstīt par savu dienas ēdienkarti, t. i., brokastu, pusdienu, launaga, vakariņu ēdieniem. To var darīt visi kopā, uz lielas papīra lapas izveidojot grupas ideālo ēdienkarti un ierakstot, kas garšo no brokastu ēdieniem un dzērieniem (sk. *tabulu*). Ja grupā ir bērni, kas vēl nelasa, vēlams ēdienkarti ilustrēt un papildināt ar ēdiena nosaukumiem. Tos zīmē vai ielīmē jau sagatavotus attēlus, kas bērniem pašiem jāizgriež.

BROKASTIS	PUSDIENAS	LAUNAGS	VAKARIŅAS

1. variants

Bērņus var dalīt četrās grupās: katrai grupai sava ēdienreize, katra *uzklāj* savu galdiņu restorānā vai nu ar spēļu traukiem, mulāžas ēdieniem un dzērieniem, vai arī tos uzzīmējot. Ja nodarbībā ir daudz bērnu, vienai no grupām var uzdot izveidot restorāna vizuālo noformējumu. Tikpat labi var izveidot sava restorāna ēdienkarti: „Brokastu karti” vai „Pusdienu karti”.

Nodarbību noslēdz ar vecāku ierašanos „Restorānā”. Bērni pastāsta, kas ir ēdienkartē, un atkarībā no laika un materiālajām iespējām turpina lomu spēli. Var

sagatavot ēdienkarti ar neparastiem ēdienu nosaukumiem. Bērniem jāvērtē uzminēt, kas tie par ēdieniem un kādas ir to sastāvdaļas. Var minēt mīklas par ēdieniem.

Nodarbības noslēgumā bērnu vecākiem izdala bērnu sagatavotas *novērtējuma lapiņas*, uz kurām vecāki atzīmē, kā viņiem garšoja piedāvātais ēdiens, kāda bija tā smarža un kā tas izskatījās.

Šo spēli, protams, var pārvērst otrādi, kad bērni paši iet viens pie otra uz *degustāciju*. Brīnišķīgi, ja skolotājs aktivitātei piemeklē atbilstošas dziesmas un pantņus.

(Beķercepti kļiņģerīši: <https://www.youtube.com/watch?v=grJOetNAJw0&t=235s>, latviešu tautasdziesma par maizi: <http://tautasdziesmas.lv/tag/maize utml>.)

2. variants

Ja nodarbību ir iespējams apvienot ar pikniku, pusdienām vai nodarbību virtuvē, tad bērni paši var gatavot ēdienus, klāt galdu, aptaustīt, sajūst, izgaršot, pasmaržot produktus. Vēlams izvēlēties tādus produktus, kas bērniem garšo. Pirms to nogaršošanas, produkti jāraksturo, pastāstot par produktu izskatu, tos pataustot, un smaržu, tos pasmaržojot.

Skolotājs var piedāvāt grupēt produktus pēc smaržas, garšas, krāsas, formas, izmantojot dažādu produktu attēlus, kā arī vadīt iztēles spēli par produktiem, lūdzot bērniem aizvērt acis un ieklausīties stāstījumā.

S k o l o t ā j s

Es paņemu rokās saldējumu. Tas ir saldējums uz kociņa. Koka kociņa. Es to pasmaržoju (pasmaržo). Tas smaržo pēc zemenēm. Tas laikam ir zemeņu saldējums. Es iekožos saldējumā. Šokolāde ir kraukšķīga. Šokolāde ir brūna. Pats saldējums ir mīksts un ļoti auksts. Tas ir rozīgs. Man ļoti garšo zemeņu saldējums.

Bērni pa vienam turpina, katrs nosaucot vēl kādu produkta īpašību.

Ja bērni vēl neprot tik labi raksturot lietas un par tām pastāstīt, viņi var uzdot jautājumus, izmantot jautājumu kartītes.

J a u t ā j u m i

- ✓ Kādā krāsā ir ... ?
- ✓ Kā smaržo ... ?
- ✓ Kā izskatās ... ?
- ✓ Cik liels ir ... ?
- ✓ Kā garšo ... ?

Šāda aktivitāte ir laba ar to, ka iesaista visus bērnus. Katram bērnam ir viena kartīte ar konkrētu jautājumu, viņam jāseko līdzi, vai runātājs ir atbildējis uz šo jautājumu, ja nav – jāuzdod paša izdomāts papildjautājums.

3. variants

Ja nodarbību vada virtuvē un bērnu nav daudz, var organizēt *jauno pavāru praktisko semināru*. Attīstot šo ideju, tas var būt arī 100 % bērnu projekts: bērni paši iepriekšējā nodarbībā iesaka, kā labāk organizēt nodarbību.

Maņas un sajūtas attīstošās spēles un aktivitātes:

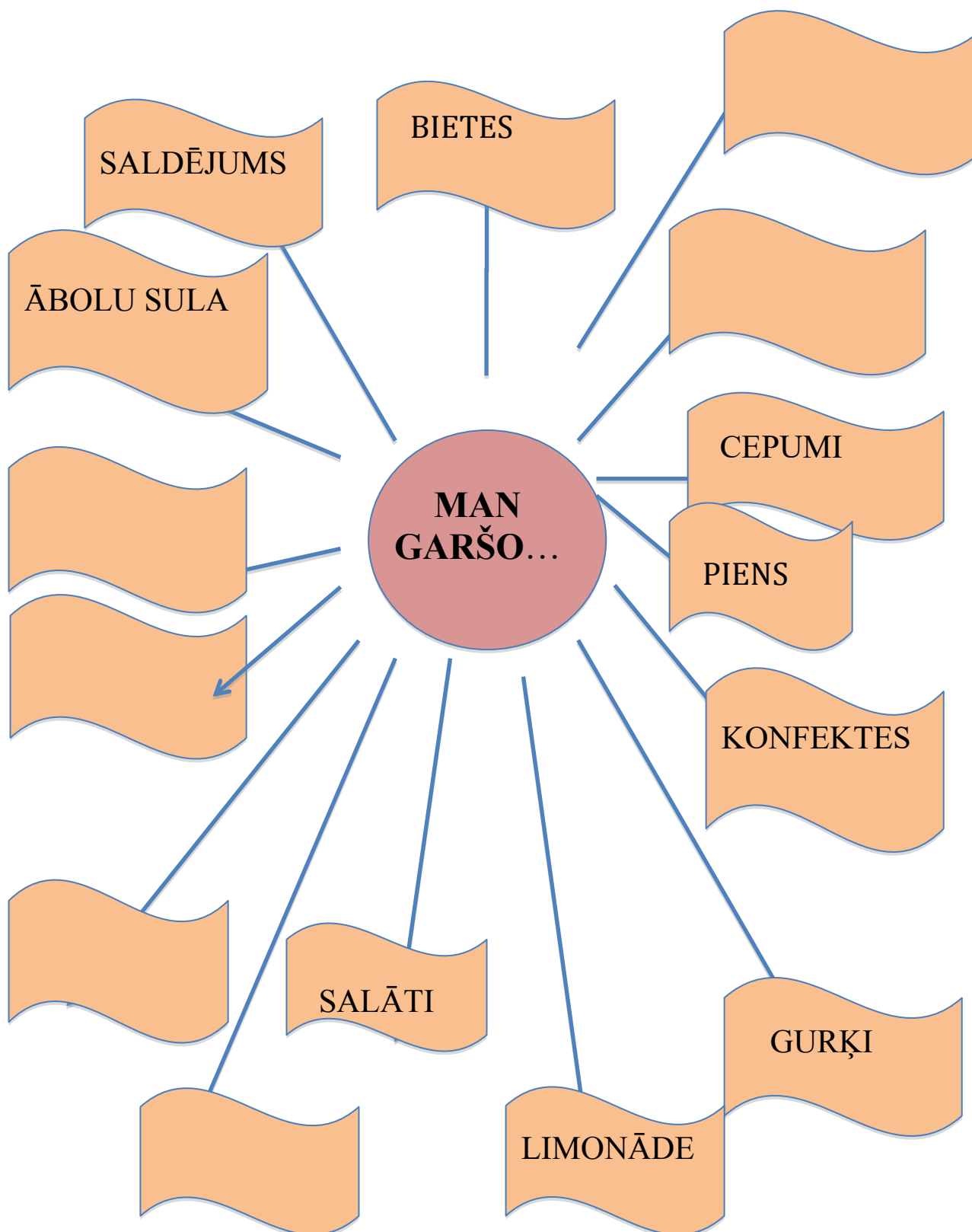
http://slowfood.lv/wp-instalacija/wp-content/uploads/2013/02/IN-CHE-SENSO_LET.pdf

Citas vienkāršākas aktivitātes

- ✓ Pastāstīt (uzrakstīt) par savu dienas ēdienkarti, t. i., brokastīm, pusdienām, launagu un vakariņām.
- ✓ Izveidot sava restorāna ēdienkarti ar vizuālo noformējumu.
- ✓ Sadalīt pārtikas produktu kartītes pēc krāsām, garšām: salds, rūgts, skābs, sāļš, sīvs.
- ✓ Ja ir reāli pārtikas produkti, skolotājs kopā ar „šefpavāru” sagatavo degustācijas galdu. Bērni pagaršo to, ko vēlas, un raksturo pagaršoto produktu.
- ✓ Iepirkties tirgū, veikalā.

Nobeigumā, kad viss izrunāts un visiem ir skaidrs, kas kuram garšo un kas negaršo, bērni aizpilda darba lapu, klāt pierakstot nepieciešamo produktu nosaukumus vai uzzīmējot tos. Blakus lapā bērni var uzzīmēt vai izveidot kolāžu par tēmu „Man garšo”.

DARBA LAPA MAN GARŠO

Man negaršo _____

10. tēma. MANAS VALODAS

Vecumposms:	3–6 gadi.
Nodarbības mērķis:	Saprast, ka ir dažādas valodas.
Resursi:	Skaņu ieraksti dažādās valodās, spogulis.

Ieteikumi nodarbības vadīšanai

Rotaļa, deļa, dziesma dažādās valodās. Var iztulkot citās bērniem zināmās valodās atsevišķus vārdus vai pantiņus no kādas bērniem jau zināmas rotaļas vai dziesmas.

Bērni dzird dažādu valodu skaņas, nosaka, kuru skaņu nav latviešu valodā, kuras skaņas ir vairākām valodām kopīgas, kuras grūti izrunāt latviešu valodā, kuras – citās valodās. Šajā nodarbībā ir svarīgi spēlēties ar skaņām un vērot sejas mīmiku spogulī, izrunājot skaņas un vārdus.

Vecumposms:	7–14 gadi.
Nodarbības mērķi:	Izprast valodu daudzveidību. Pamanīt dažādās valodās līdzīgo un atšķirīgo. Iepazīties ar valodu koku un atrast tajā latviešu valodu un citas valodas, kurās bērns runā.
Resursi:	Skaņu ieraksti dažādās valodās. Uzrakstīti dažādu alfabētu burti un vārdi.

Ieteikumi nodarbības vadīšanai

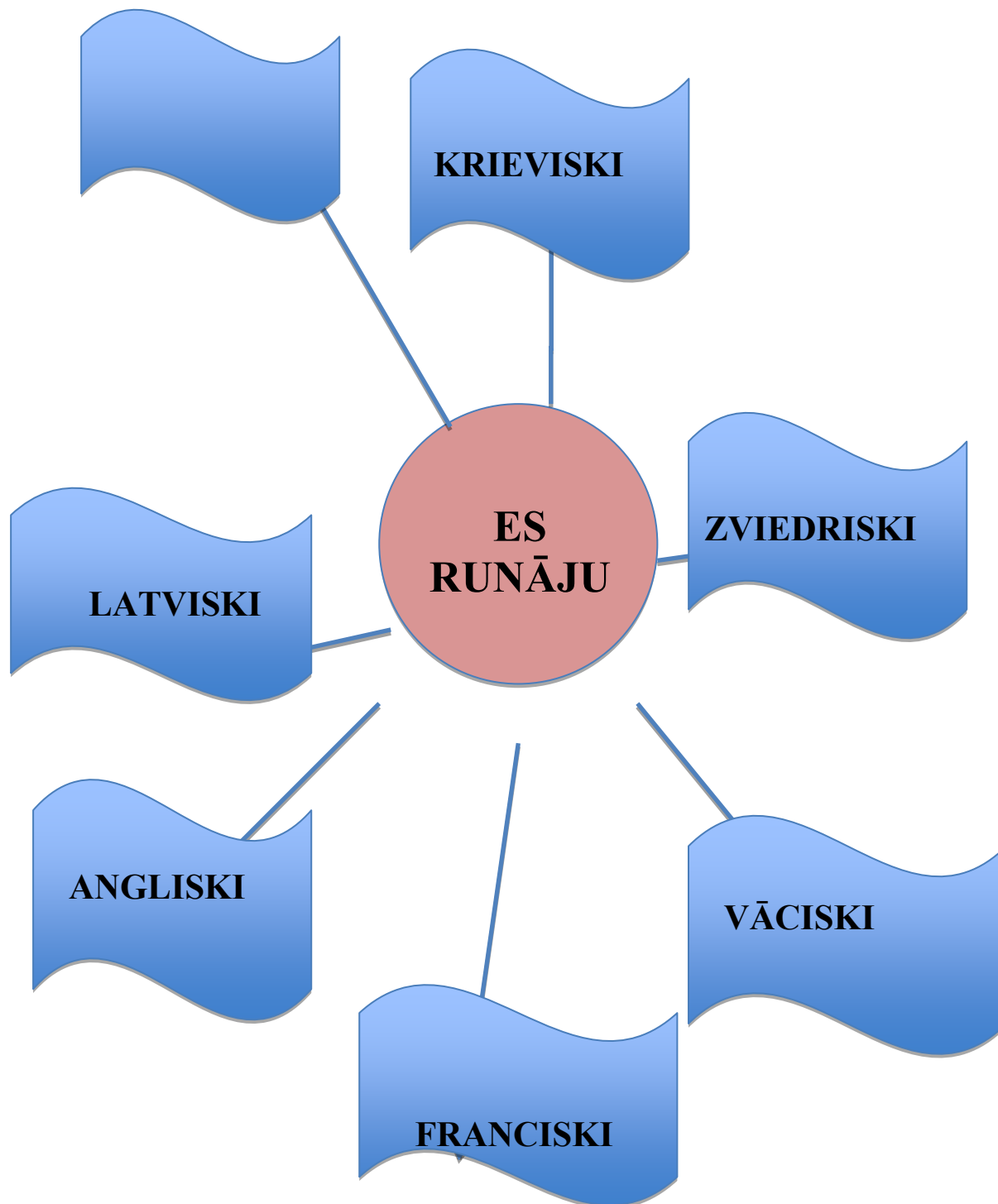
Rotaļas, deļas, dziesmas dažādās valodās. Bērni, piemēram, visu dziesmu dzied latviski, bet piedziedājumu – katru reizi citā valodā. Vai arī tekstu, kuram seko konkrēta darbība, ikreiz izdzied vai izstāsta citā valodā.

Bērni dzird dažādu valodu skaņas, nosakot, kuru skaņu nav latviešu valodā, kuras skaņas ir vairākām valodām kopīgas un kuras latviešu valodā grūti izrunāt.

Iepazīstināt ar indoeiropiešu valodu koku. Atrast tajā savas valodas. Uzzīmēt SAVU valodu koku ar valodām, kuras gribētos iemācīties.

Pēc tam bērns aizpilda darba lapu, atzīmējot valodas, kurās viņš runā. Lielākie bērni pieraksta, kurās valodās viņi prot runāt, rakstīt, lasīt, dziedāt. Bērni var uzrakstīt savu vārdu visās valodās, kuras bērns zina, īpaši tad, ja valodās tiek lietots atšķirīgs alfabēts. Blakus lapā bērns uzzīmē savu valodu koku, māju, pasauli. Tas var būt, piemēram, koks ar trīs zariem, jo bērns runā trīs valodās.

**DARBA LAPA
ES RUNĀJU**

Es gribētu runāt _____

11. tēma. IKDIENAS PRIEKŠMETI

Skolotājs iepriekš sarunā ar vecākiem un bērniem, lai katrs paņem līdzi dažādus ikdienā lietojamus priekšmetus: šķēres, karoti, zīmuli, zobu suku, ķemmi, grāmatu, lego klucīti, pulksteni, telefonu, kabatas lukturīti.

Vecumposms: 3–6 gadi.

Nodarbības mērķi: Papildināt vārdu krājumu.
Izveidot vienkāršus teikumus par ikdienā lietojamiem priekšmetiem, izmantojot teikuma konstrukciju „Tas ir...”, „Tā ir...”.
Attīstīt bērnu fantāziju, atrodot priekšmetiem jaunu lietojumu.

Resursi: Dažādi ikdienā izmantojami priekšmeti.
Maiss, lakats.
Papīrs, zīmuli.

Ieteikumi nodarbības vadīšanai

Nodarbības sākumā skolotājs saliek lielā maisā visus atnestos priekšmetus.

Skolotājs vada spēli „Kas ir manā maisā?”. Skolotājs pa vienam velk ārā priekšmetus, bet bērni nosauc tos. Spēlei var iepriekš sagatavoties, sameklējot vārdus ar atskaņām vai ļaujot bērniem pašiem tās piemeklēt.

PIEMĒRS

„Kas ir manā maisiņā, maisiņā, maisiņā?” Izvelk, piemēram, pogu. „Tur ir maza...”, bērni papildina, „podziņa, podziņa, podziņa.”

Var uzdot jautājumu par priekšmeta lietojumu: „Ko es daru ar dakšiņu?” – „Es ēdu...”

Spēlē „Kima spēli”: saliek dažādus priekšmetus uz galda vai grīdas un kopā visus nosauc: „Tas ir spogulis”, „Tā ir matu suka.” Kad visi priekšmeti nosaukti, skolotājs tos apklāj ar lakatu un, bērniem neredzot, paņem vienu nost. Tad skolotājs noņem lakatu. Bērniem jānosauc priekšmets, kura trūkst. Tas, kurš pirmais to pasaka, vada spēli. Lai padarītu spēli sarežģītāku, var paņemt divus trīs priekšmetus.

Nodarbības noslēgumā skolotājs bērniem izdala lapas ar viena vai vairāku priekšmetu attēliem, ko bērni izkrāso, pie zīmējuma pierakstot „Tas ir...”.

Vecumposms: 7–10 gadi.

Nodarbības mērķi: Nosaukt dažādus priekšmetus, tos raksturot un pateikt to lietojumu.
Vārdu krājuma bagātināšana.
Teikumu veidošana.
Lietvārdu locīšana.

Resursi: Dažādi ikdienā izmantojami priekšmeti.
Papīrs, zīmuli.

Ieteikumi nodarbības vadīšanai

Nodarbības sākumā skolotājs saliek lielā maisā visus atnestos priekšmetus. Skolotājs vada spēli „Kas ir manā maisā?”.

1. variants

Skolotājs pa vienam velk ārā priekšmetus, bet bērni nosauc tos. Spēlei var iepriekš sagatavoties, sameklējot vārdus ar atskaņām vai ļaujot bērniem pašiem tās piemeklēt.

PIEMĒRS

„Kas ir manā maisiņā, maisiņā, maisiņā?” Izvelk, piemēram, dakšu. „Tur ir maza...”, bērni papildina, „dakšiņa, dakšiņa, dakšiņa.”

Var uzdot jautājumu par priekšmeta lietojumu: „Ko es daru ar pogu?” – „Es to piešuju...”

2. variants

Ja skolotājs ir pārliecināts, ka bērni varēs nosaukt visus vai gandrīz visus priekšmetus, var bērniem pa kārtai aizsiet acis un ļaut izvilkt no maisa priekšmetu, to aptaustīt un nosaukt: „Tas ir...”, „Tā ir...”

3. variants

Var veidot stāstu par priekšmetiem. Bērni velk no maisa pa vienam priekšmetam un veido stāstu, kuru skolotājs pieraksta.

Nodibina „Jauno inženieru biedrību”, kuras mērķis ir izgudrot kādu jaunu, visiem vajadzīgu priekšmetu. Šo aktivitāti var veikt mazās grupās vai pa pāriem. Katra grupa izgudro savu priekšmetu, to uzzīmē un prezentē pārējiem.

Nodarbības noslēgumā bērni aizpilda darba lapu.

Vecumposms:

11–14 gadi.

Nodarbības mērķi:

Nosaukt un izgudrot dažādus priekšmetus, tos raksturot un paskaidrot to lietojumu.

Vārdu krājuma bagātināšana.

Teikuma sintakse.

Lietvārdu locīšana (deklinācijas).

Resursi:

Dažādi ikdienā izmantojami priekšmeti.

Papīrs, zīmuļi.

Dažādi izejmateriāli, no kuriem var kaut ko izgatavot.

Ieteikumi nodarbības vadīšanai

Bērnam aizsien acis un iedod vienu priekšmetu, kurš viņam jāraksturo, atbildot uz citu klasesbiedru jautājumiem.

Jautājumi

✓ Kas tas ir?

✓ Kam tas ir domāts?

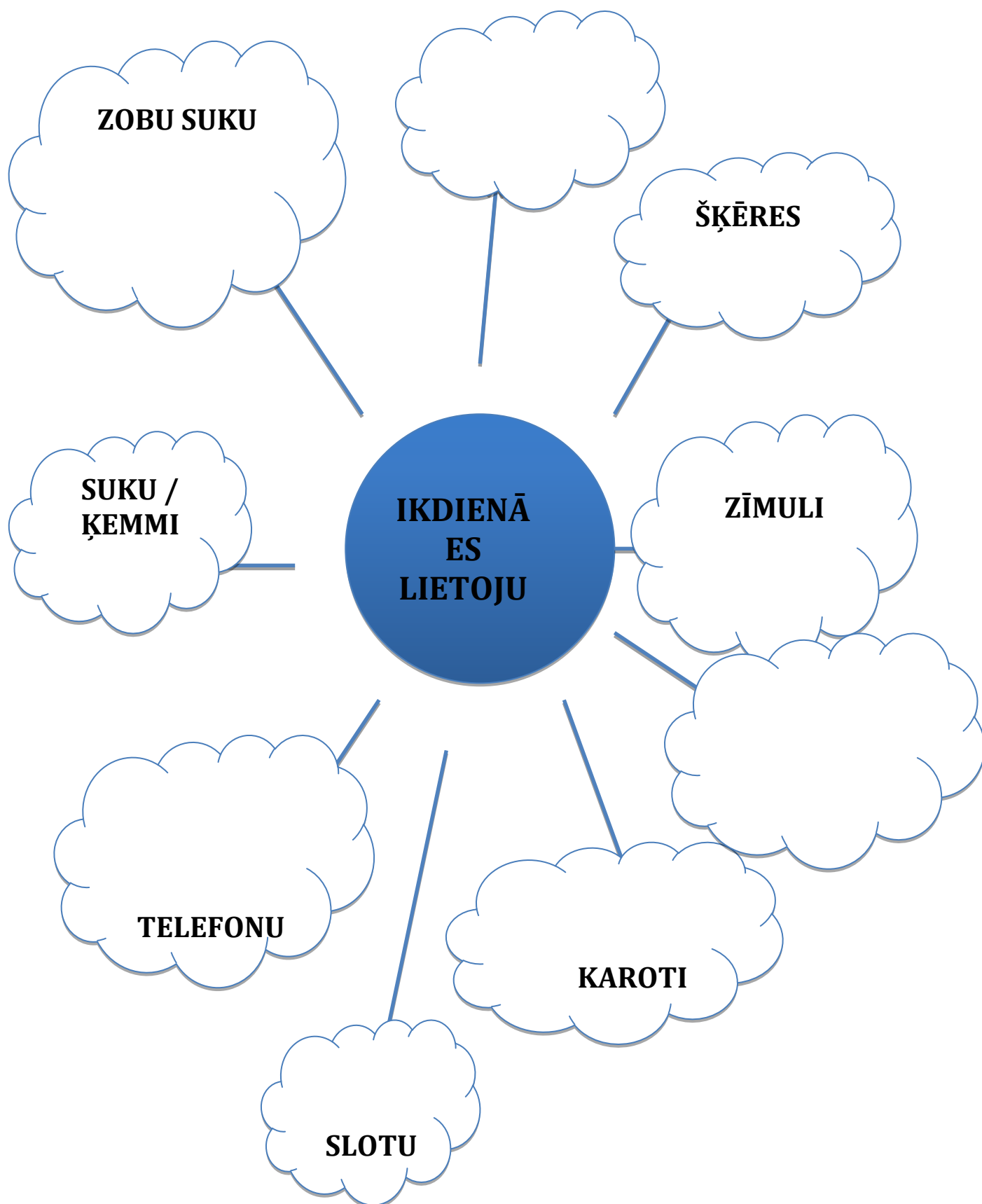
- ✓ Kam tas nav paredzēts?
- ✓ Ko ar to dara?
- ✓ No kā tas ir izgatavots?
- ✓ Kad to lieto?
- ✓ Vai tu to lieto ikdienā?
- ✓ Kādā situācijā tu lieto šo priekšmetu?

Šī aktivitāte paredzēta vārdu krājuma bagātināšanai, teikumu veidošanai un lietvārdu locīšanas praktizēšanai, tāpēc tam visam būtu jāpievērš pastiprināta vērība.

Bērniem var lūgt izdomāt, uzzīmēt un raksturot kādu, viņuprāt, neeksistējošu priekšmetu.

Nodarbības noslēgumā bērni aizpilda darba lapu, pie priekšmetiem pierakstot, ko ar katru no tiem var darīt. Citā lapā uzzīmē un apraksta savu „izgudrojumu”, kuru, ja ir laiks un iespējas, var arī izgatavot un prezentēt pārējiem.

DARBA LAPA IKDIENAS PRIEKŠMETI

12. tēma. MAN MUGURĀ IR

Jauki, ja šajā nodarbībā var piesaistīt kādu ar modes pasauli saistītu cilvēku, piemēram, šuvēju, stilistu vai ikvienu, kam patīk runāt (un ne tikai!) par to, ko vilkt mugurā. Šo tēmu var veiksmīgi savienot ar tēmu par krāsām.

Nodarbības pamatjautājumi

- ✓ Kas tev šodien ir mugurā?
- ✓ Ko tu velc kājās?
- ✓ Ko tu liec galvā?
- ✓ Ko tu velc rokās?
- ✓ Ko velc mugurā ziemā, vasarā, pavasarī, rudenī?
- ✓ Ko velc, kad snieg, kad līst, kad iet peldēties, kad iet gulēt?
- ✓ Kā apģērbu aiztaisa, attaisa?

Vecumposms:

3–6 gadi.

Nodarbības mērķi:

Vārdu krājuma papildināšana: apģērbs, apavi, vilkt, ģērbt, likt.

Resursi:

Daudz dažādu apģērbu, auduma atgriezumī.

Spogulis.

Apģērba attēli.

Krāsains papīrs.

Žurnālu izgriezumī.

Papīrs, zīmuļi.

Ieteikumi nodarbības vadīšanai

Nodarbību sāk ar kādu piemērotu dziesmu vai rotaļu.

Bērni izkustoties parāda viens otram, kas viņiem mugurā, nosauc apģērbu, tā krāsu un apģērba aizdari.

Bērniem piedāvā vai nu izgriezt žurnālu attēlus, vai arī pašiem uzzīmēt savu tērpu. Bērniem jāizveido aplikācija, ko ielikt savā pašportreta mapē.

Ja ir iespēja un vēlēšanās, mazākie bērni pievienojas lielākajiem un sarīko modes skati.

Vecumposms:

7–10 gadi.

Nodarbības mērķi:

Vārdu krājuma papildināšana: apģērbs, apavi, vilkt, ģērbt, likt galvā, piedurknes, pogas, rāvējslēdzējs, apkaklīte, josta.

Resursi:

Papīra lelles, dažādu tērpu un cilvēku attēli, grāmatas par tērpiem, arī tautastērpiem.

Ieteikumi nodarbības vadīšanai

Nodarbību var sākt ar spēli „Kas katram mugurā”: pa labi stājas tie, kam kājās bikses, pa kreisi – visi, kam svārki vai kleita u. tml. – atkarībā no tā, kas attiecīgajā dienā bērniem mugurā.

Kad bērni ir izkustējušies, viņi sasēžas aplī un pārrunā iepriekš nodarbībā aplūkotos jautājumus.

Ja ir papīra lelles, bērni var zīmēt lellēm savu sapņu tērpu.

Ja ir daudz dažādu apģērbu un audumu atgriezumus, jostu utt., bērni var izspēlēt lomu spēli, kurā viens ir klients, otrs – pārdevējs, trešais, ceturtais – stilists. Visi kopā var noorganizēt modes skati vecākiem. Šajā pasākumā var iesaistīt kā jaunākos, tā arī vecākos bērnus. Rezultātu nofotografē un kopā ar parakstu var vēlāk izdrukāt un ielīmēt blakus darba lapai. Darba lapā ieraksta sev atbilstošo apģērbu, klāt pierakstot apģērba krāsu un pēc ieskatiem vēl kādu to raksturojošu elementu.

Vecumposms:

11–14 gadi.

Nodarbības mērķi:

Iepazīt dažādus „īpašos” tērpus: tautastērpu, formas tērpu, darba tērpu.
Nostiprināt zināšanas par apģērba detaļu nosaukumiem, iemācīties tos pareizi uzrakstīt, raksturojot tērpu.

Resursi:

Dažādu „īpašo” tērpu attēli.
Dažādu profesiju, amatu, situāciju attēli.
Dažāds apģērbs, audumu atgriezumī.
Spogulis.

Ieteikumi nodarbības vadīšanai

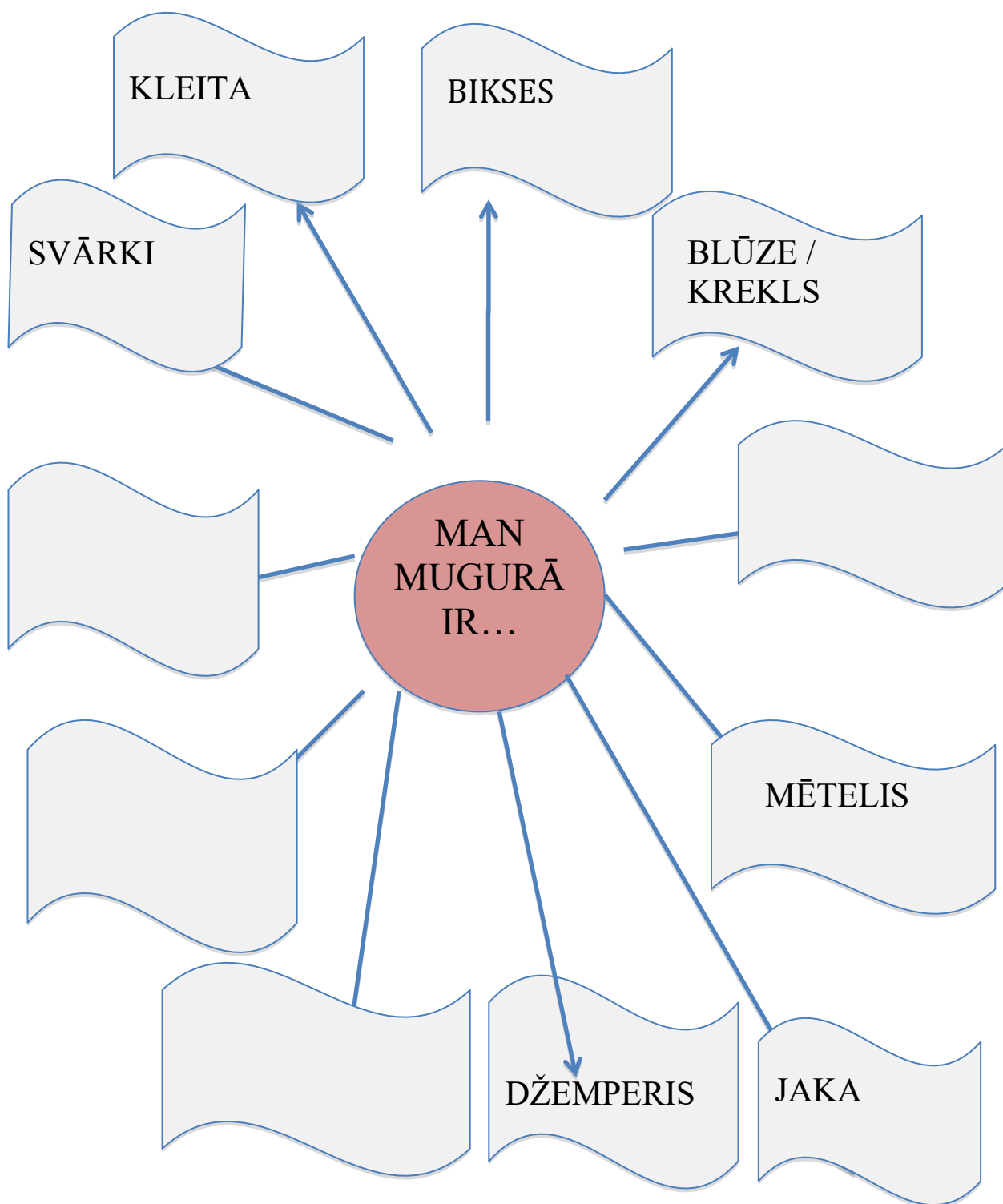
Visi sastājas aplī, viens otru kārtīgi nopēta un pastāsta, kas citam mugurā.

Katrs bērns neskatoties paņem „īpašā” apģērba attēlu, apraksta to un pastāsta, kad un kas to velk mugurā. Pēc tam katrs izvelk kartīti ar situācijas vai profesijas attēlu un pastāsta, kas šim profesijas pārstāvim vai konkrētajā situācijā jāvelk mugurā. Stāstījumu sāk bērns, kurš izvilcis konkrēto kartīti, bet pārējie papildina.

Ja ir iespējas un ir pieejami materiāli, bērni var uzmodelēt savus tērpus un noorganizēt „modes skati”. Šī aktivitāte var tikt iekļauta arī kādas nometnes programmā.

Nodarbības noslēgumā aizpilda darbu lapu, klāt pierakstot vismaz vienu apģērba raksturojošu elementu (rūtains, svītrains, ar pogām vai rāvējslēdzēju utt.).

DARBA LAPA MAN MUGURĀ IR

1. Atzīmē, kas tev mugurā, un pieraksti, kādā krāsā ir tavs apģērbs!
2. Papildini tukšos laukumus un ieraksti savu mīļāko apģērbu!
3. Papildini: Man kājās ir _____
Man galvā ir _____

13. tēma. PRIEKI UN BĒDAS EMOCIJAS

Nodarbība paredzēta, lai palīdzētu bērnam paust emocijas, nosaukt tās vārdā, saprast, kas sagādā prieku un izraisa smieklus, bet kas liek ritēt asarām. Bērnam ir jāsaprot ne tikai savas, bet arī apkārtējo, sev tuvo cilvēku emocijas. Vai tas, par ko man nāk smieklī, liek smieties arī pārējiem, vai tas, kādēļ man līst skumju asaras, dara bēdīgus arī manus draugus.

Nodarbības laikā ir vērtīgi izmantot spoguli. Ja ir kāds bērns, kurš nemaz negrib piedalīties, viņam var uzdot strādāt par fotogrāfu.

Šo nodarbību var viegli savienot ar PASAKU nodarbību. Lasot pasakas, bērni attīsta iztēli, mācās secināt, salīdzināt, izprast varoņus. Bērni mācās nošķirt labo no ļaunā, pareizo no nepareizā, mācās kritiski izvērtēt un domāt.

Vecumposms: 3–6 gadi.

Nodarbības mērķi: Vārdu krājuma papildināšana.
Iemācīties izteikt savas un saprast apkārtējo cilvēku emocijas.

Resursi: Emocijzīmju (☺ ☹) kartītes.
Spogulis.
Papīrs, zīmuļi.

Ieteikumi nodarbības vadīšanai

Dziesma vai rotaļa, kuras laikā bērni izdzīvo dažādas emocijas.

Skolotājs attēlo dažādas emocijas, bet bērni tās atdarina. Piemēram, skolotājs mēģina sasmīdināt, norāj vai arī parāda attēlus ar dažādu emociju izpausmēm un lūdz bērnus vērot pārējo reakciju uz attēlu vai skolotāja darbībām. Tad kārta bērniem smīdināt vai raudināt citus. Tiesa, ar raudināšanu gan nevajadzētu aizrauties. Ieteikums – lūdziet, lai bērni pastāsta, kas ir tas, kas liek viņiem justies skumji vai no kā ir bail, lai viņi saprot, ka daudz kas ir kopīgs, bet nebūt ne viss, ka emocijas izjūt visi un no tām nevajag izvairīties.

Savai darba burtnīcai bērni paši uzzīmē divas sejiņas – vienu priecīgu, otru bēdīgu.

Vecumposms: 7–10 gadi.

Nodarbības mērķi: Bagātināt vārdu krājumu.
Izprast un nosaukt vārdos savas un savu līdzcilvēku emocijas.

Resursi: Emocijzīmju kartītes – katram bērnam viena priecīga ☺, otra bēdīga ☹.
Situāciju kartītes.

Ieteikumi nodarbības vadīšanai

Skolotājs telpā izvieto dažādas emocijzīmes. Nodarbības sākumā bērni apskata šīs zīmes un cenšas tās atveidot, nosaucot vārdā pausto emociju vai arī mēģinot izprast, kādā situācijā tā varētu justies. Pie katras emocijzīmes var piespraust klāt baltu lapu un lūgt bērnus pierakstīt klāt vienu vārdu, ar ko zīme asociējas.

Visi kopā izlasa, apskata, izrunā pierakstītos vārdus un nosauc vēl citus.

Skolotājs katram bērnam iedod divas emocijzīmes – vienu priecīgu, otru bēdīgu. Skolotājs lūdz bērnus pa vienam izvilkt no maisiņa situāciju kartīti un nolasīt to. Pārējiem bērniem jāizvēlas, kuru zīmi pacelt, lai tā atbilstu konkrētajai situācijai.

Bērni aizpilda abas darba lapas, ierakstot mākonīšos situācijas, vārdus, kas asociējas ar priekiem un bēdām. Ja šī aktivitāte bērnam ir par grūtu, viņš var uzzīmēt uz vienas baltas lapas to, kas viņam asociējas ar priekiem, uz otras – kas ar skumjām, klāt pierakstot (ar kāda bērna vai skolotāja palīdzību), kas tās ir par emocijām.

Nodarbību var noslēgt ar kādu emocijām bagātu pasaku.

Vecumposms:

11–14 gadi.

Nodarbības mērķi:

Iedziļināties emociju pasaulē, izprast un izvērtēt to klātbūtni savā ikdienā.

Pareizi lietot dažādas teikumu konstrukcijas.

Resursi:

Emocijzīmju kartītes (☺ ☹).

(<https://www.ecosia.org/images?q=smiley>)

Situāciju kartītes.

Ieteikumi nodarbības vadīšanai

Šajā nodarbībā bērni var izmantot kādu no esošajām galda spēlēm (piemēram, <http://www.tavasmetodes.lv/e-veikals/params/category/0/item/305743/>, <http://gudragalva.lv/lv/atpazit-emocijas> vai <http://www.uzvediba.lv/speles/dusmukontrolesspele/>), kas saistītas ar emociju izzināšanu, vai noskatīties kādu īsfilmu, kas raisa dalītas emocijas, pēc tam to pārrunāt vai arī vienkārši izspēlēt kādu spēli ar situāciju kartītēm.

Uzmanība jāpievērš pareizu teikumu veidošanai:

- ✓ Es priecājos par ...
- ✓ Man ir prieks par ...
- ✓ Man nāk smiekli par ..., kad ...
- ✓ Es esmu bēdīgs, kad ...
- ✓ Es bēdājos par ...
- ✓ Man ir skumji, kad ...
- ✓ Es skumstu ...
- ✓ Man ir bail no ...

1. variants

Katram bērnam ir viena situācija, kurai jāpiemeklē atbilstošas emocijas. Šo uzdevumu var veikt arī pāri.

2. variants

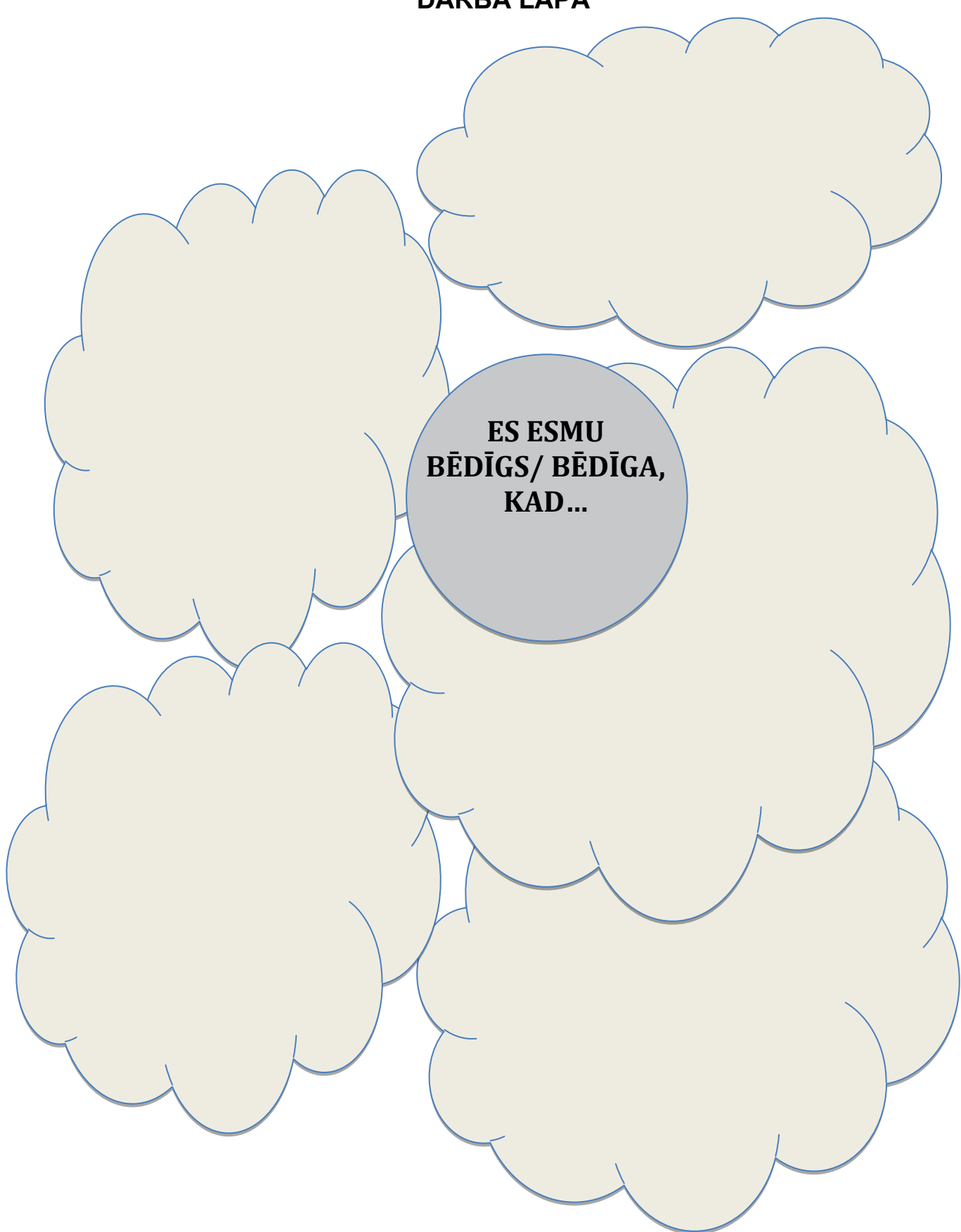
Bērns izvelk emocijzīmi un bez vārdiem attēlo kartītē norādīto emociju. Pārējie izdomā, kādas emocijas ir attēlotas un kādā situācijā tās izpaužas.

Nodarbības noslēgumā bērni aizpilda abas darba lapas. Ja ir laiks un vēlēšanās, var izrunāt, kas ir tas, kas visiem sagādā prieku, kas – bēdas.

SITUĀCIJU KARTĪTES

Ejot uz skolu, tu pakrīti un saplēs bikses.
Tev dzimšanas dienā uzdāvina mazu kaķīti.
Tu ēd saldējumu. Tas nokrīt zemē.
Tu piecelies par vēlu un nokavē skolu.
Šodien skolā paredzēts diktāts.
Jūsu klase brauks ekskursijā uz Latviju.
Šovakar tu varēsi palikt pa nakti pie drauga/ draudzenes.
Tu ar draugiem ej uz kino.
Ziemassvētkos Tev uzdāvina grāmatu par futbolu.
Mājā pazūd elektrība.
Tu aizmirsi izpildīt mājasdarbu.
Rīt jābrauc uz Latviju.
Brīvdienas Latvijā beigušās.
Ārā līst.
Tu pazaudē savu skolas somu.

DARBA LAPA

**ES ESMU
BĒDĪGS/ BĒDĪGA,
KAD...**

14. tēma. ES GRIBĒTU BŪT

Šajā nodarbībā vēlams iesaistīt vecākus, vecvecākus un dažādu interesantu profesiju pārstāvjus.

Vecumposms:	3–6 gadi.
Nodarbības mērķi:	Vārdu krājuma papildināšana. Iepazīt dažādas profesijas. Izdomāt jaunas profesijas.
Resursi:	Dažādi žurnālu, katalogu izgriezumi. Papīrs, līme, šķēres.

Ieteikumi nodarbības vadīšanai

Ja nodarbībā piedalās vecāki, viņiem būtu jāierodas vai nu profesijai atbilstošā tērpā vai jāpaņem līdzīgu profesijai piemērota atribūtika. Skolotājs iepazīstina bērnus ar dažādu profesiju pārstāvjiem. Vecāki, piemēram, var attēlot savu profesiju bez vārdiem (*Mēmais šovs*), bet bērniem jāuzmin, kura profesija tiek attēlota. Vecāki var arī pastāstīt par saviem ikdienas pienākumiem, ļaujot bērniem izdomāt, par kādu profesiju tiek stāstīts.

Bērni paši var rādīt viens otram dažādas profesijas, izspēlēt lomu spēles. Viņi var izdomāt arī jaunas profesijas.

Ievadja utā jum i

- ✓ Ko tev patīk darīt?
- ✓ Kas tu gribētu būt, kad izaugsi liels?

Nodarbības noslēgumā bērni aizpilda darba lapu. Papildus viņi var izveidot citu darba lapu, izmantojot no žurnāliem un katalogiem izgrieztus attēlus, kas saistīti ar viņu izpratni par nākotnes profesiju. Šo darba lapu var arī uzzīmēt.

Vecumposms:	7–14 gadi.
Nodarbības mērķi:	Teikumu veidošana, izmantojot darbības vārda nākotnes formas. Vēlējuma izteiksme.
Resursi:	Nav nepieciešami.

Ieteikumi nodarbības vadīšanai

Nodarbību iesāk ar kādu spēli vai rotaļu, iesaistot visus bērnus. Tas var būt *Mēmais šovs*. Skolotājs lūdz izdomāt, kādas profesijas pārstāvji, piemēram, nepieciešami, lai:

- ✓ uzceltu māju;
- ✓ pagatavotu pusdienas;
- ✓ izdotu grāmatu;
- ✓ aizbrauktu ceļojumā.

Ievadjautājumi

- ✓ Kas tu gribētu būt? Kāpēc?
- ✓ Kādas profesijas tev nepatīk? Kāpēc?
- ✓ Kas ir jādara, lai kļūtu par...?

Svarīgi veicināt bērnu fantāziju, rosinot atbildēt uz jautājumiem.

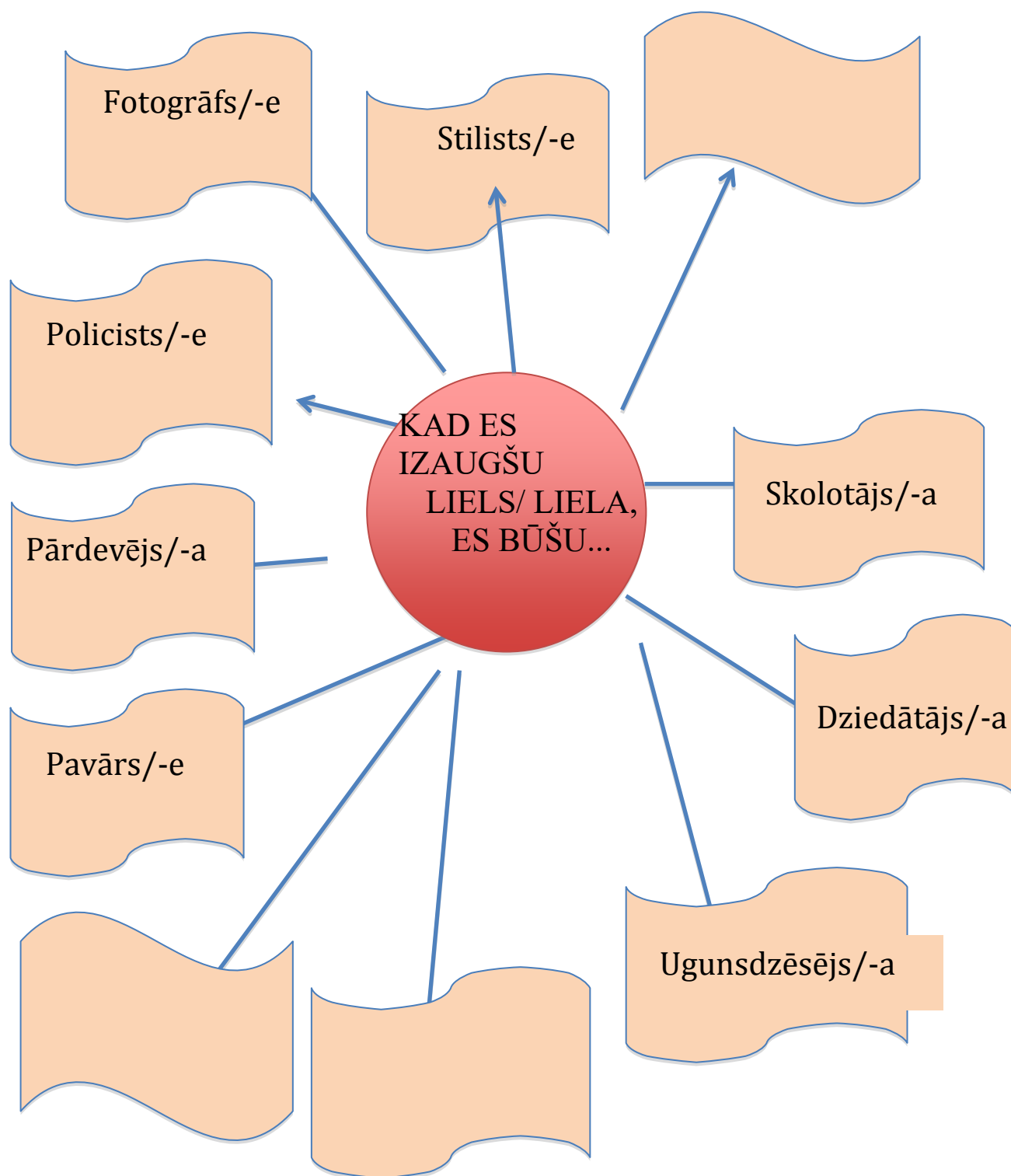
Jautājumi

- ✓ Kādu profesiju pārstāvji būs vajadzīgi pēc 10–20 gadiem?
- ✓ Kas 10–20 gados būs mainījies?
- ✓ Vai jūs varēsiet kļūt, par ko vien vēlaties?

Turklāt vienas dzīves laikā cilvēks var paveikt ļoti daudz: pilots var būt arī skolotājs, rakstnieks un daiļdārznieks. Lai bērni padomā par sev zināmajiem pieaugušajiem (piemēram, vecākiem, radniekiem u.c.), kas savas dzīves laikā ir apguvuši vairākus amatus, mainījuši profesijas un pilnveidojušies citā jomā.

Aizpildot darba lapu, klāt var pierakstīt visu, ko vēlas, vai *pielabot* piedāvātās izvēles, piemēram, mākoņu fotogrāfs, raķešu pārdevējs utt.

DARBA LAPA
KAD ES IZAUGŠU LIELS/ LIELA

15. tēma. PASAKU PASAULĒ

Šo tēmu var plānot divām nodarbībām, lai bērni kopā ar skolotāju un vecākiem varētu realizēt kādu apjomīgāku projektu. Nodarbības var ieplānot tad, kad valstī ir karnevālu laiks, kā arī Meteņos vai ziemas saulgriežos. Tikpat labi tas var būt kādas nometnes projekts dienas vai pāris dienu garumā, kurā iesaistās arī vecāki, kopā lasot vai sacerot kādu pasaku un iestudējot to. Ļoti būtiski ir ļaut bērniem pašiem (pieaugušo nemanāmā vadībā) piedalīties procesā no sākuma līdz beigām: pašiem izgatavot dekorācijas, izplānot, kāda mūzika būtu nepieciešama, kādiem būtu jābūt tērpiem.

Internetresursi

www.pasakas.lv

<http://pasakas.eu/>

<http://pasakas.letonika.lv/>

<http://www.pasakas.net/krasojamas-lapas/krasojamas-lapas-ir-klat/>

Vecumposms: **Bez vecuma ierobežojuma.**

Nodarbības mērķi: Attīstīt iztēli un pārstāstīt pasakās atainotos notikumus.

Atklāt pasaku pasauli, pasaku tēlus un vērtības.

Attīstīt iztēli, vizualizējot savus fantāzijas tēlus.

Resursi:

Pasaku grāmatas.

Attēli ar dažādiem pasaku tēliem: rūķis, velns, ragana, princese, karalis, pūķis, feja.

Papīrs, krāsu zīmuli.

Nepieciešamie materiāli un aprīkojums pasakas iestudēšanai.

Ieteikumi nodarbības vadīšanai

Uz šo nodarbību katrs bērns atnes vairākas pasaku grāmatas. Tām nav jābūt tikai latviešu valodā, galvenais, lai bērns par tām var kaut ko latviski pastāstīt.

Visi kopā aizpilda darba lapu.

Kopīgi vienojas un saprot:

- ✓ kas ir pasaka;
- ✓ ar ko tautas pasaka atšķiras no literārās pasakas;
- ✓ vai bērni zina, kas ir Sprīdītis, Sarkangalvīte, Pelnrušķīte, Runcis zābakos, Lāčplēsis;
- ✓ kādi ir populārākie pasaku tēli;
- ✓ kādas ir pasakas: brīnumpilnas, skumjas vai jautras, dzīvnieku pasakas, brīnumpasakas, tautas pasakas.

Savā pašportreta mapē ievieto vai nu individuāli aizpildītu darba lapu, vai tikai tās pēdējo daļu – savas pasakas zīmējumu.

Atkarībā no nodarbības garuma visi kopā var sacerēt vai arī iestudēt pasaku, var izveidot grāmatu ar savu pasaku. Šim nolūkam bērniem būtu jāpiedāvā kādas sagataves:

- ✓ ievadfrāzes: „Reiz dzīvoja...”, „Sen senos laikos”, „Kādam tēvam bija ...”;
- ✓ tēli: trīs tēvadēli, pamāte, vilks, zaķis, pūķis;
- ✓ varoņdarbi, kas ir jāpaveic;
- ✓ pasakas morāle, vērtības, tikumi un pretstati pasakās: labais un sliktais, gudrais un muļķis u.tml.

Bērniem ir skaidri jāsaprot uzdevums, kā arī jābūt pieejamiem visiem nepieciešamajiem materiāliem. Ja bērni kopā ar skolotāju izlemj iestudēt savu pasaku, tā vispirms ir jāuzraksta, tad jāsadala lomas tā, lai katram bērnam būtu sava loma vai uzdevums. Vieni var būt aktieri, citi – aktieru palīgi, režisori, komponisti utt., jo izrādei nepieciešamas dekorācijas, muzikālais fons, tērpi, afišas. Nodarbības kulminācija var būt karnevāls, uz kuru uzaicina radus un draugus, pirms tam izgatavojot ielūgumus, un izrāda pašu iestudēto pasaku.

Savukārt, ja bērni ir izveidojuši grāmatu, to var iesiet un sagatavot kā dāvanu vecākiem. Var, protams, veidot arī elektronisko grāmatu, kuru vēlāk arī izdrukā.

Ir vērtīgi pirms pasakas rakstīšanas vienoties par to, kam šī pasaka domāta, kāpēc tā jāraksta. Tā, piemēram, varētu būt dāvana Latvijai. Arī iestudējums var būt veltīts konkrētai mērķauditorijai, piemēram, bērnu latviski nerunājošajiem draugiem vai dāvana kādam Latvijas pansionātam, vai kādai sadarbības skolai... Arī skolotājs var dalīties savās idejās, bet galvenais ir uz klausīt bērnu priekšlikumus un raisīt viņu fantāziju. Svarīgi ļaut vaļū bērnu iztēlei un viņus ievirzīt tikai galējas nepieciešamības gadījumā.

DARBA LAPA

PASAKAS

PASAKU TĒLI UN VAROŅI

KĀDAS IR PASAKAS?

MANAS MĪĻĀKĀS PASAKAS

PASAKAS STĀSTA PAR

PASAKAS ILUSTRĀCIJAS

16. tēma. LATVIJA

Lai gan Latvijas tēmai vajadzētu vīties cauri visu gadu, gadu noslēdzot, varētu sagatavot nelielu kopsavilkumu par šo tēmu. Ja šī ir viena no gada pēdējām nodarbībām, tad tai, protams, ir īpaša nozīme. Mape „Mans pašportrets” ir pilna ar aizpildītām darba lapām, bērnu zīmējumiem un līmējumiem. Tagad svarīgi ir saprast, vai bērnam šis pašportrets asociējas ar vārdiem ES – LATVIETIS – LATVIJA.

Vecumposms:

3–6 gadi.

Nodarbības mērķi:

Apkopot gada laikā iegūtās zināšanas par Latviju un visu, kas ar to saistās.

Veicināt piederības izjūtas izkopšanu.

Resursi:

A2 formāta papīra lapa.

Zīmuļi, flomāsteri.

Latvijas karte.

Grāmatas, attēli par Latviju un ar to saistītie priekšmeti.

Ieteikumi nodarbības vadīšanai

Skolotājs izklāj lielu papīra lapu ar iepriekš uzzīmētu Latvijas kontūru. Visi kopā uzraksta „LATVIJA” un izdomā, *kā un ar ko* Latvija būtu *piepildāma*.

Idejas

- ✓ Var uzzīmēt Rīgu, jūru, pludmali, mežus utt.
- ✓ Var zīmēt to, ko katrs gribētu Latvijai uzdāvināt.

Ja iespējams, nodarbību varētu vadīt ārā un Latviju veidot dabā: kontūru veidot ar dažādiem dabas materiāliem (kociņiem, akmentiņiem, čiekuriem utt.) vai ar krītiņiem uz asfalta.

Lai sekmētu vizuālā veikuma piepildīšanu, var uzdot tematiskus jautājumus.

Jautājumi ierosmei

- ✓ Kas tev ir Latvija?
- ✓ Ko tu gribētu Latvijai uzdāvināt dzimšanas dienā? (*Te vietā ir pārrunas par to, ka uzdāvināt var ne tikai kaut ko materiālu. Var iedziedāt dziesmu un aizsūtīt sev mīļiem cilvēkiem vai uz kādu bērnunamu, pansionātu, var noorganizēt talku, iestādīt koku, sacerēt pasaku.*)
- ✓ Ko tu varētu izdarīt Latvijas labā?
- ✓ Ja tu varētu atvest vienu lietu no Latvijas, kas tā būtu?
- ✓ Kas dzīvo Latvijā?
- ✓ Kas Latvijā ir īpašs?
- ✓ Kur atrodas Latvija?
- ✓ Ko tu dari Latvijā?

Vēlams pierakstīt bērnu atbildes un nofotografēt viņu vizuālo veikumu vai nofilmēt visu procesu.

Vecumposms:	7–14 gadi.
Nodarbības mērķi:	Apkopot un bagātināt gada laikā iegūtās zināšanas par Latviju un visu, kas ar to saistās, izveidojot kāršu spēli par Latviju. Sadarboties.
Resursi:	Papīrs, līme, zīmuļi. Grāmatas par Latviju, Latvijas karte.

Ieteikumi nodarbības vadīšanai

Bērni ar skolotāja un citu pieaugušo palīdzību izveido kāršu spēli „Septiņu ģimeņu spēle” („*Happy Family*”) par Latviju.

SPĒLES NOTEIKUMI

Spēlei nepieciešamas 42 kārtis, ko veido septiņas ģimenes, katrā no tām ir seši ģimenes locekļi: tētis, mamma, vectētiņš, vecmāmiņa, dēls un meita. Var taisīt arī vairāk kāršu, ievērojot bērnu skaitu grupā.

Spēles gaitā katram ir jāsavāc pēc iespējas vairāk vienas ģimenes kāršu.

Izlozē, kurš sāk, tad izdala sešas kārtis katram, ja paliek pāri – atstāj kaudzītē. Spēle rit pulksteņrādītāja virzienā. Tas, kurš sāk spēli, prasa spēlētājam (pēc savas izvēles) kādu konkrētu kārti. Piemēram: „Es gribētu *dēlu* no „*Pilsētas*” ģimenes. Ja uzrunātajam spēlētājam tāda kārts ir, tā jāatdod, visiem nolasot, kā sauc *dēlu*. Tad spēlētājs drīkst prasīt citu kārti tam pašam vai citam spēlētājam. Nedrīkst prasīt tādu kārti, kāda jau ir rokās, savukārt rokās jābūt vismaz vienai no prasītās ģimenes kārtīm. Ja tam, kuram prasa, nav atbilstošās kārts, prasītājs paceļ vienu kārti. Ja paceltā kārts ir īstā, var turpināt prasīt, ja ne, tad prasa nākamais spēlētājs pa kreisi. Tiklīdz kāds ir savācis pilnu *ģimeni*, viņš noliek to sev priekšā tā, lai visi redz. Uzvar tas, kurš savāc visvairāk *ģimeņu*.

Ja bērni zina šo spēli, var ļaut pašiem izdomāt un saprast, *kas* un *kā* jādara, lai izveidotu savu spēli par Latviju.

Uzdevumi

1. Izdomāt *ģimeņu* tēmas (visi kopā).
2. Sadalīties pa grupām, piemēram, katrai grupai viena vai divas *ģimenes* (darbs mazās grupās).
3. Katra grupa izveido *ģimenes* locekļu sarakstu, piemēram, *ģimenē* „Latvijas ūdeņi” var būt Daugava, Gauja, Lielupe, Baltijas jūra, Alauksta ezers. Spēlētāji vienojas, *kas* būs *kas* (Daugava – mamma, Alauksts – tētis utt.) Saraksta sagatavošanas laikā izmanto dažādus palīgmateriālus, ja nepieciešams.
4. Katra grupa izveido savas kārtis pēc principa, par kādu visi iesākumā vienojušies.
5. Atkarībā no izvēlēta materiāla, pirms sāk spēlēt, kārtis vēlams ielaminēt.

Katras *ģimenes* kārtis var veidot uz vienas papīra lapas, lai pēc tam vieglāk nokopēt un katram var izsniegt savu spēles komplektu. Kā palīgmateriālus var izmantot Latvijas karti un dažādas grāmatas par Latviju, kā arī jau gatavas spēles paraugu: <https://babydream.lv/Djeco-Karsu-spele---Happy-family?search=happy%20family>.

Iespējamās *ģimenes*

- ✓ Ūdeņi: Daugava, Gauja, Lielupe, Baltijas jūra, Lubānas ezers, Alauksta ezers.
- ✓ Pilsētas: Rīga, Ventspils, Liepāja, Daugavpils, Jelgava, Valmiera.
- ✓ Svētki, tradīcijas: Līgo, Meteņi, Lāčplēša diena, Ziemassvētki, 18. novembris, 4. maijs.
- ✓ Dzīvnieki: zaķis, alnis, bebrs, lapsa, lācis, lūsis.
- ✓ Simboli: auseklītis, līgo vainags, Lielvārdes josta, Latvijas karogs, Brīvības piemineklis, tautasdziesma.
- ✓ Ēdieni: pelēkie zirņi, šokolādes sierīņš, rupjmaize, piparkūkas, jāņu siers, speķrausītis.

INTERNETRESURSI

<http://maciunmacies.valoda.lv/>

<http://www.mazoekspertuskola.lv/filter:400-1:1000-2,6/>

<http://www.pasakas.net/krasojamas-lapas/krasojamas-lapas-ir-klat/>

http://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/metmat/att_speles_izmant.pdf

<http://www.pedagogiem.lv/lv/noderigi/latviesu-valoda>

<https://www.letonika.lv/article.aspx?id=sakums>

https://docs.google.com/file/d/0B1Qpk1X98uk_T3puZHF5ODdrMjllWkFDem8zX0QxTzB6NkRN/edit (gadskārtu svinēšana)

<https://www.dropbox.com/sh/dheem68tkgp65d2/AACqTjSpYta2Z5AZbWCpbObva?dl=0>

<http://www.dziesmasberniem.lv/>

GRĀMATAS

Reizniece, Ilga. *Rokasgrāmata folkloras mācīšanā*. Rīga : Zvaigzne ABC, 2006.

Brice, Baiba. *Skaņu pasakas un rotaļas*. Rīga : Zvaigzne ABC, 2011.

Ideju banka I un II. *Rokasgrāmata skolotājiem*. Rīga : Zvaigzne ABC, 2013.